

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING 2019

Mats Nilsson

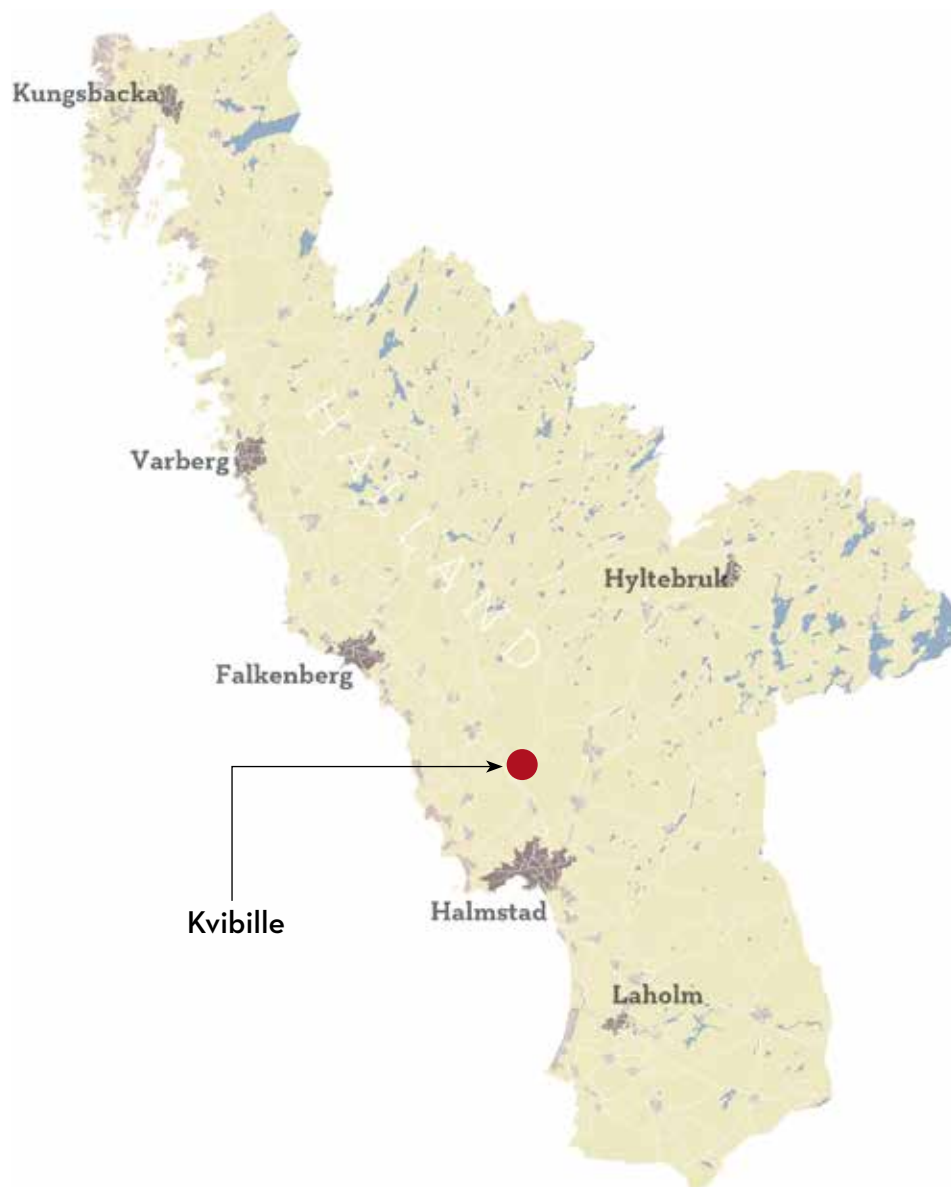
FOLKVANDRINGSTID, VENDELTID & VIKINGATID

Halland, Kvibille socken, Kvibille 21:1, Kvibille 141/L1996:7777

KULTURMILJÖ HALLAND RAPPORT 2020:47

STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk förundersökning 2019

Bild framsida: (Fotonr. 2019-90-14).

Grafisk form och layout: Anders Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	5
BAKGRUND.....	5
TIDIGARE INSATSER.....	5
SYFTE OCH METOD.....	6
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ.....	6
UNDERSÖKNINGSPLANENS MÅLUPPFYLLELSE.....	6
RESULTAT.....	6
Anläggningar.....	10
Stolphål.....	10
Gropar.....	10
Hårdar.....	10
Rännor.....	11
Lager.....	11
Grävda diken.....	11
Analyser.....	13
Fynd.....	13
Strukturer.....	15
TOLKNINGSFÖRSLAG.....	19
PLATSENS KUNSKAPSPOTENTIAL.....	20
ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	20
REFERENSER.....	22
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	22
BILAGOR.....	23
Bilaga 1 Anläggningstabell	
Bilaga 2 Fyndtabell	
Bilaga 3 Vedartsanalys, Thomas Bartholin	
Bilaga 4 Makrofossilanalys, Jens Heimdahl och Anna Plikk Arkeologerna SHMM	
Bilaga 5 Metalldetektering, Jonas Paulsson Kula HB	
Bilaga 6 ¹⁴ C-analys, Beta Analytic Inc.	
Bilaga 7 Schaktbeskrivning	
Bilaga 8 Ritningsförteckning	
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020.....	64

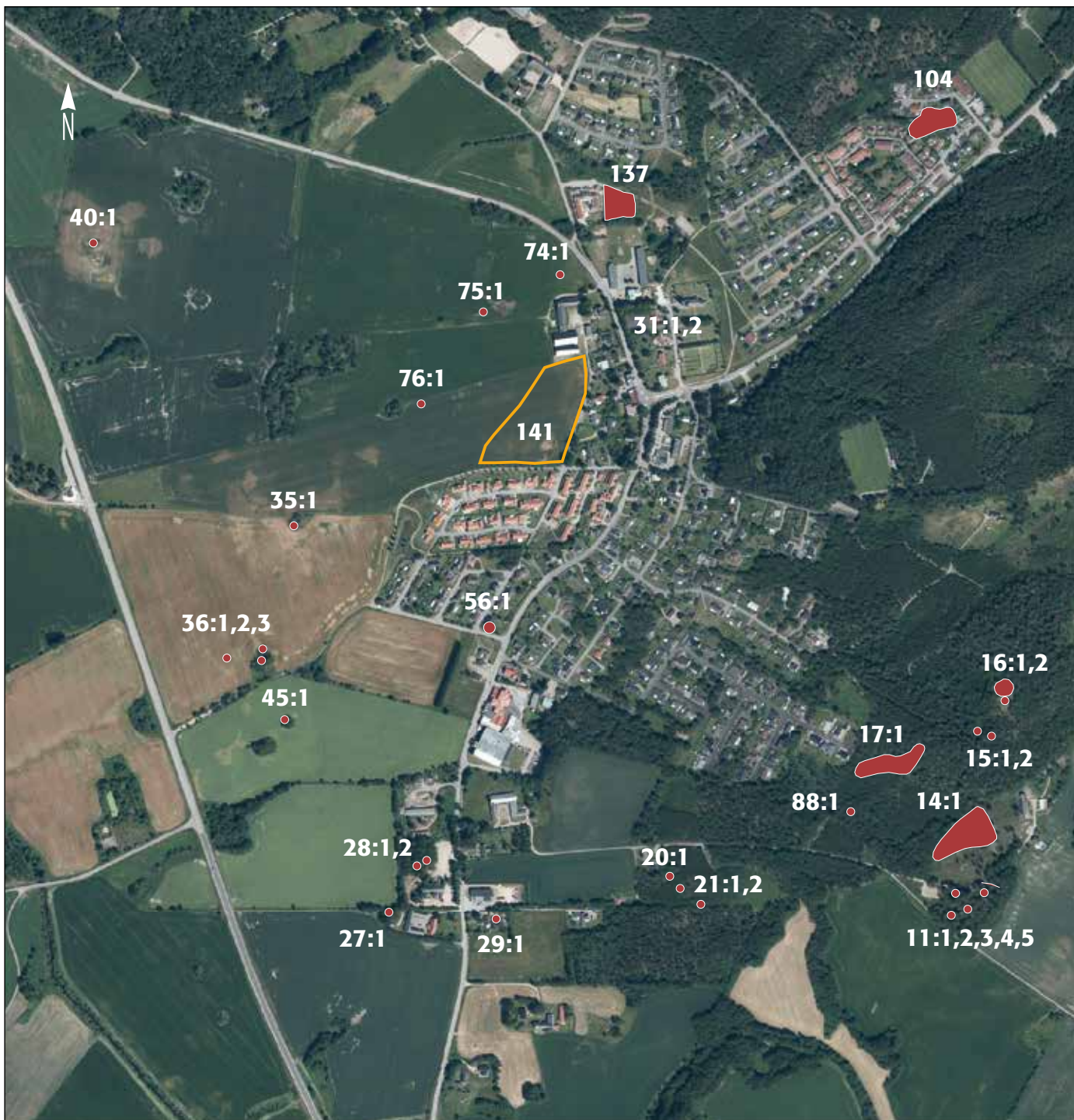

Fig 1. Ortofoto över Kvibille samhälle med förundersökningsområde och fornlämning 141/L1996:7777 markerad inom fastighet Kvibille 21:1. Närliggande fornlämningar markerade. Skala 1:10 000.

SAMMANFATTNING

Kulturmiljö Halland har utfört en arkeologisk förundersökning av fornlämning Kvibille 141/L1996:7777 på uppdrag av Halmstad kommun, Mark och exploateringsavdelningen, enligt länsstyrelsens beslut 431–3863–2019. Förundersökningsområdet omfattade 17 000 kvadratmeter. Orsak till förundersökningen var att Halmstad kommun detaljplanelägger fastigheten Kvibille 21:1 där fornlämningen ingår. Förundersökningen ägde rum i november och december 2019 mellan datumerna 2019–11–19 till 2019–12–06. Sammanlagt frilades 1617 kvadratmeter i 17 sökschakt. I förundersökningsområdet hittades 296 arkeologiska anläggningar bestående av stolphål, gropar, härdar, rännor och lager. 146 anläggningar undersöktes varpå strukturer av 6 förhistoriska huslämningar var möjliga att uttolka. Husstrukturerna har daterats till folkvandringstid, vendeltid och vikingatid. Vid metalldektekning av förundersökningsområdet hittades en bit bitsilver som typologiskt dateras till vikingatid och som kan vara samtida med det tidigare påträffade depåfyndet Kvibille 56:1, cirka 300 meter söder om förundersökningsområdet. Övriga metallfynd som hittats består av blysmältor, kopparsmältor, knappar och mynt. I förundersökningsområdet påträffades också flintspån, brända ben, bränd lera och keramik. Kulturmiljö Halland förordar att en arkeologisk undersökning genomförs av förundersökningsområde och fornlämning Kvibille 141. De påträffade husstrukturerna med dateringar från yngre järnålder kan tillsammans med den tidigare undersökta boplatzen Kvibille 137 med påträffade lämningar från yngre stenålder, bronsålder och äldre järnålder bidra med viktig och kompletterande information till förståelsen av Kvibille samhälles förhistoriska utveckling.

BAKGRUND

Med anledning av att Halmstad kommun detaljplanelägger fastigheten Kvibille 21:1 i Kvibille socken, Halmstad kommun har Kulturmiljö Halland utfört en arkeologisk förundersökning av fornlämning Kvibille 141/L1996:7777, omfattande ca 17 000 m² av fastigheten. Förundersökningens fältarbete utfördes under tio arbetsdagar 2019–11–19 till 2019–12–06, enligt länsstyrelsens beslut 431–3863–2019. Vid förundersökningstillfället rådde kyligt väder med temperaturer kring ±0 grader, omväxlande med regn och frost. Uppdragsgivare var Halmstad kommun Samhällsbyggnadskontoret, Mark och exploateringsavdelningen.

TIDIGARE INSATSER

Hösten 2018 genomförde Kulturmiljö Halland en arkeologisk utredning enligt länsstyrelsens beslut 431–417–18 inom fastighet Kvibille 21:1, vilken då omfattande 43 000 m² varpå 113 arkeologiska anläggningar påträffades i form av stolphål, härdar, rännor och gropar (Nilsson 2018). Resultatet från utredningen innebar att fornlämning Kvibille 141/L1996:7777 registrerades samt gav underlag till länsstyrelsens beslut 431–3863–2019 om förundersökning. Förundersökningsområdet kunde samtidigt också minskas ned till ca 17 000 m².

SYFTE OCH METOD

Förundersökningens syfte var att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen ska fastställa och dokumentera fornlämningens karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara fornfynd. Resultaten ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas av Halmstads kommun för Samhällsbyggnadskontorets planering.

Förundersökningsmetoden bestod i att sökschakt grävdes med en bandgående grävmaskin med en planeringsskopa på 1,8 meters bredd. Schakten spreds rumsligt över förundersökningsområdet med viss förtätning samt breddning av schakt och ytor i områden med tätare förekomst av anläggningar. Parallellt med sökschaktsgrävningen genomfördes metalldetektering av hela förundersökningsområdet. Ett representativt antal anläggningar undersöktes och prover för vedartsbestämning, makrofossil- samt ¹⁴C-analys insamlades. Arkeologiska anläggningar, prover, fynd och schaktade ytor mättes in med GPS.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet är beläget i en svag västsluttning i åkermark direkt norr och väster om Kvibille samhälles centrala bebyggelse, på en höjd mellan 35 och 45 meter över havet.

I närområdet, inom cirka en kilometer från utredningsområdet finns ett flertal fornlämningar bestående av boplatser, gravar och gravfält. I figur 1 har fornlämningarna markerats på översiktskartan med registreringsnummer efter sockenindelning. Ytterligare information om lämningarna går att söka i Riksantikvarieämbetets sökreger Forsök. Nordost om utredningsområdet finns bebyggelseämningar från ett sentida torp, Kvibille 104 och i norr finns boplatslämningar av förhistoriska hus från yngre bronsålder och äldre järnålder, Kvibille 137. Närmare utredningsområdet mot norr har fynd av en håleggad bergartsyxa Kvibille 74:1, en spånkrapa Kvibille 75:1 och en tunnackig flintyxa Kvibille 76:1 påträffats. I nordost ligger Kvibille medeltida kyrka där en runsten, Kvibille 31:1 finns inmurad i den södra väggen. En slipsten skall

också ha funnits i kyrkans trappa intill sakristian, Kvibille 31:2. Väster om utredningsområdet förekommer ett antal förhistoriska gravar i form av högar, Kvibille 35:1, 40:1, 36:1, 2 samt en flatmarksgrav 36:3. Söderut finns förhistoriska gravhögar Kvibille 45:1, 28:1, 2, Kvibille 27:1 samt 29:1. Mot sydost ligger den tidigare avrättningsplatsen Kvibille 20:1, gravhög och stensättning Kvibille 21:1, 2 samt stensättning 88:1. I samma område finns även högar, stensättningar och en hålväg Kvibille 11:1, 2, 3, 4 och 11:5, Kvibille 15:1, 2, 16:1, 2, 17:1 samt ett gravfält med stensättningar 14:1. Knappt 300 meter söder om förundersökningsområdet har även en silverskatt hittats år 1908, Kvibille 56:1, bestående av 6 armringar, 78 arabiska mynt, delar av 2 massiva armbyglar av gotländsk typ, med instämplad ornamentik och med ändarna avslutade som djurhuvuden. De arabiska mynten är präglade i vikingatid mellan åren 848–956 e.Kr (Arbman 1954:172f).

HISTORISK MARKANVÄNDING OCH KARTANALYS

Äldre kartmaterial i historiskt kartöverlägg Kvibille socken Akt 8 år 1788, från slutet av 1700-talet visar att förundersökningsområdet historiskt utgjort inägor eller åkermark, (Fig 2). Laga skifteskarta från år 1843 visar också en tidigare ägodelning av förundersökningsområdet, (Fig 3).

UNDERSÖKNINGSPLANENS MÅLUPPFYLLELSE

Undersökningsplanens måluppfyllelse bedöms vara uppfylld då ett stort antal arkeologiska anläggningar har hittats som tillsammans tyder på att ett antal förhistoriska huslämningar finns inom fornlämningen. Tillsammans med provanalyser kan också fornlämningen avgränsas rumsligt och tidsmässigt inför en arkeologisk undersökning.

RESULTAT

Sammanlagt öppnades 17 sökschakt som mäter 928 löpmeter inklusive de utökade ytorna, motsvarande en frilagd yta på 1617 kvadratmeter. Jordmänen i förundersökningsområdet varierar mellan 0,3 och 0,5 meter i mäktighet. Det underliggande markmaterialet består av brun siltig till lerig moränsand. I den västra

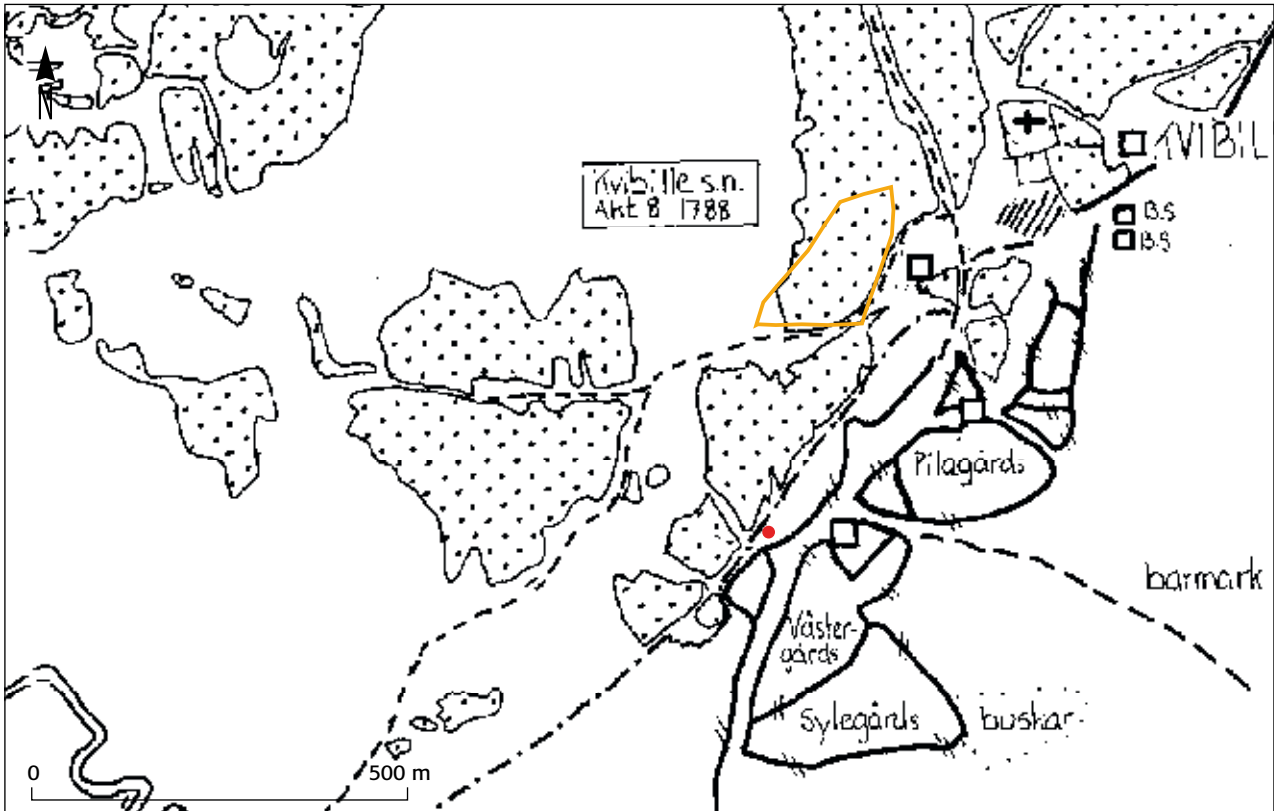
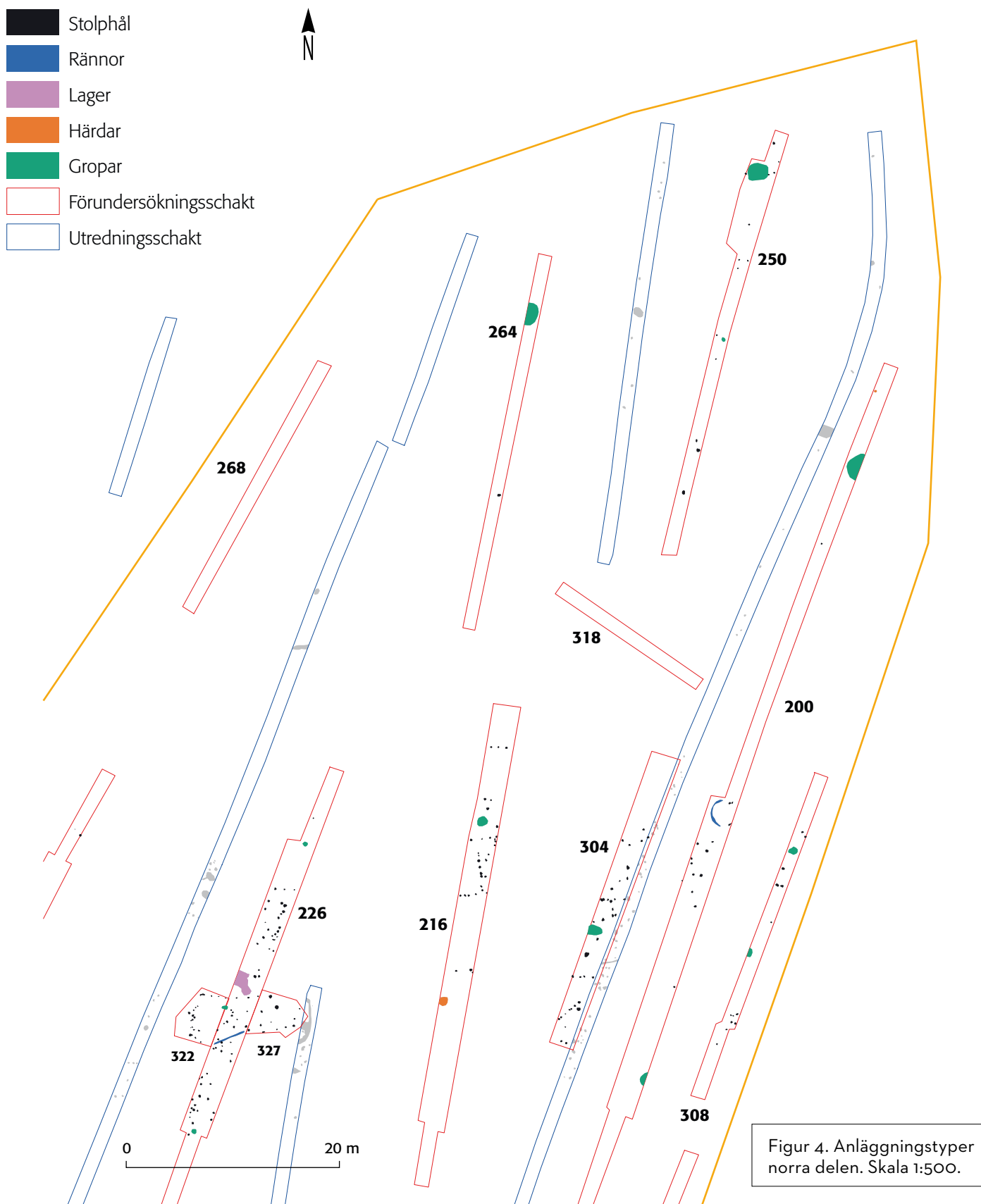

Fig 2. Kartöverlägg Akt 8, år 1788 visande förundersökningsområdet beläget på prickad mark som innebär åkermark. Den år 1908 funna silverskatten från vikingatid är markerad med röd prick. Skala 1:10 000.

Fig 3. Laga skifteskarta visande ägodelning år 1843 inom förundersökningsområdet. Skala 1:4000.

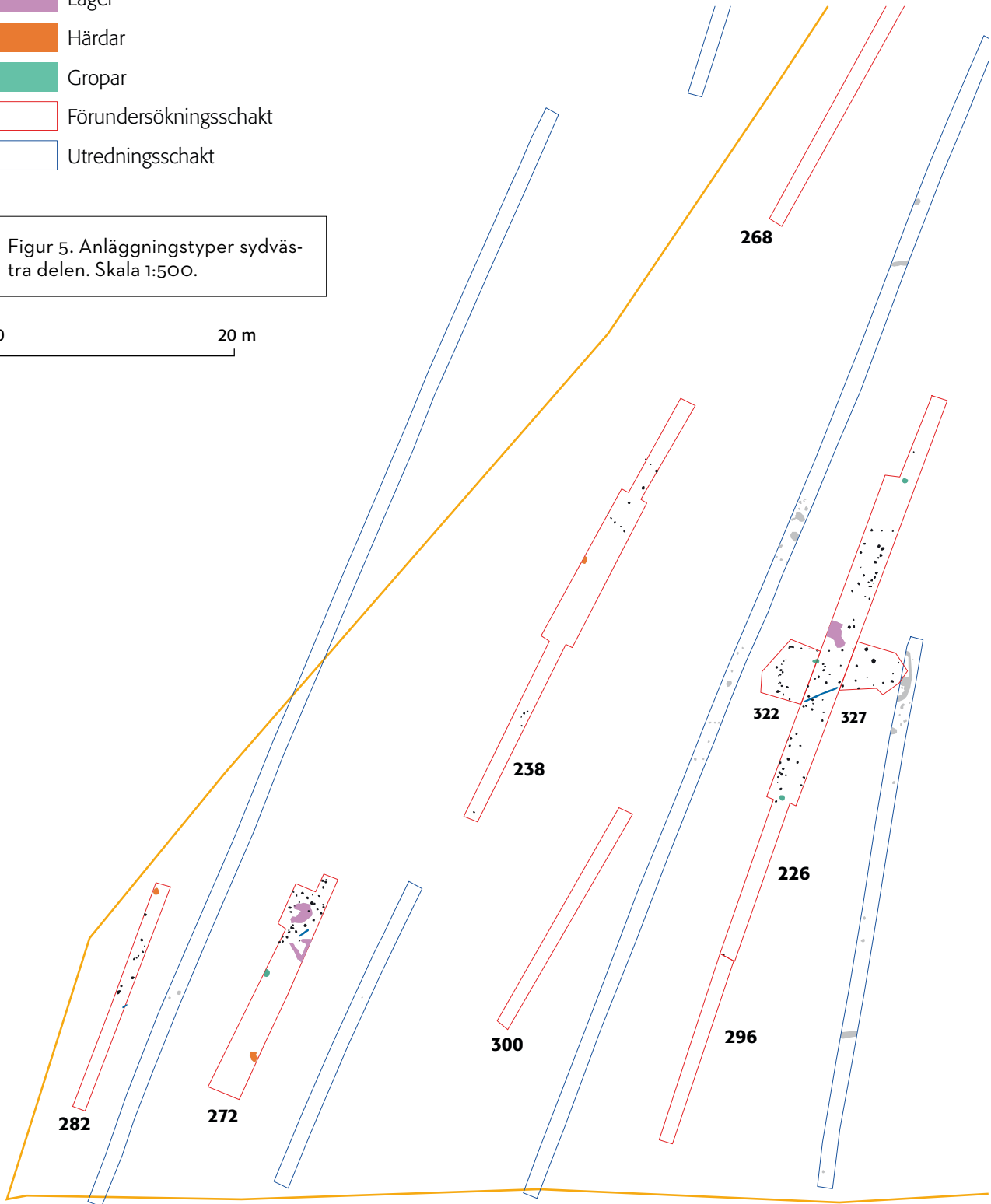

- Stolphål
- Rännor
- Lager
- Härdar
- Gropar
- Förundersökningschakt
- Utredningsschakt

Figur 5. Anläggningstyper sydvästra delen. Skala 1:500.

0 20 m

lägre liggande delen av utredningsområdet är markmaterialet mer finkornigt samt fuktigare och består omväxlande av mörkbruna humösa vattenavsatta lager. Ovan 40 metersnivån i den östra delen av utredningsområdet är det underliggande markmaterialet torrare och växlar mellan brun sand och ljusbrun lera med rostjordsinslag. Centralt i förundersökningsområdet förekommer störningar i markytan efter grävarbeten och schaktning för en VA-ledning som löper diagonalt genom fastigheten. I förundersökningsområdets södra del övergår sandmaterialet till silt och de arkeologiska anläggningarna upphör i schakten. Parallellt med sökschaktsgrävningen utfördes metalldetektering inom hela förundersökningsområdet. Ett antal efterreformatoriska metallfynd samt ett fynd av bitsilver hittades vid metalldetekteringen. Sammanlagt påträffades 296 anläggningar bestående av stolphål, gropar, härdar, rännor och lager. Av anläggningarna undersöktes 146 st. Trots den begränsade förundersökningsytan visade lämningarna tydliga spår av huskonstruktioner i form av takbärande stolphål och vägglinjer. Boplatslämningarna är huvudsakligen koncentrerade till den centrala och sydvästra delen av förundersökningsytan. Men även i den östra delen förekommer en del anläggningar längs lokalgatan Holmens Gränd.

Anläggningar

Typ	Stolphål	Gropar	Härdar	Rännor	Lager	Totalt
Antal	270	13	5	4	3	296
Undersökta	124	13	4	3	0	146
Utgått	8	3	1	1	0	13

Tabell 1. Sammanställning av antal anläggningar i förundersökningsområdet.

Stolphål

270 stolphål hittades. Efter undersökning har 8 av dem utgått. Deras storlek varierar mellan 0,2 till 0,5 meter i diameter och djupet uppgår i vissa fall till cirka 0,5 meter. 7 av stolphålen kunde identifieras som takbärande till hus. Dessa har en medeldiameter på 0,4 meter och ett djup mellan 0,3–0,5 meter. 6 av stolphålen har varit stenskodda. 30 stolphål tolkas som markeringar efter husväggar. Väggstolphålen har en medelstorlek av 0,24 meter och ett medeldjup på 0,15 meter. En stor del av de övriga stolphålen bedöms också tillhöra huskonstruktioner. Hustyperna går däremot inte att fastställa på grund av de begränsade ytor som schaktats i förundersökningen. Stolphålens fyllningskaraktär varierar

Fig 6. Stolphål 423 med sotig sandfyllning och innehåll av träkol daterat till vendeltid 590–666 e Kr. Mot väst. Fotonr: 2019-90-22. Foto: Mats Nilsson.

från kraftigt mörkfärgade eller sotiga till ljusbruna och urlakade sandfyllningar, vilket kan innebära att boplatslämningarna kan härröra från skilda tidsperioder. Träkol och sädeskorn ur fem stolphålsfyllningar har daterats till mellan folkvandringstid och vikingatid.

Gropar

13 gropar påträffades i förundersökningsområdet. Groparnas storlek varierar från drygt en halvmeter till knappt 3 meter i diameter och deras djup är mellan 0,3 och 0,55 meter. 9 gropar är koncentrerade till den centrala delen av förundersökningsområdet och 4 hittades i den norra delen. Efter undersökning utgick grop 1596, 1698 och 2068 vilka tolkas som recenta. Grop 1300 med måtten 1,0 x 0,6 x 0,3 meter hittades centralt i förundersökningsområdet. Vid undersökning av denna kunde en kollins innehållande bland annat kol av ek ses i profilen. Gropen har initialt tolkats som en avfallsgrop men kan även ingå i en ännu okänd huskonstruktion.

Härdar

5 härdar hittades i förundersökningsområdet. 4 härdar undersöktes varpå en utgick. Härdarnas storlek uppgår till cirka en meter i diameter och de har ett djup från

Fig 7. Grop 1300 i profil mot nordväst. I bakgrunden en stolphålsrad, troligen från ett ännu ej identifierat hus. Om gropen är samtida med stolphålen kan de ha ingått i en gemensam konstruktion. Foto nr: 2019-90-13. Foto: Mats Nilsson.

en halv decimeter till 0,2 meter. Vid undersökning av härd 443 med storlek 0,8 x 0,7 meter och med ett djup av 0,18 meter kunde en överlagrande ränna, cirka 5 centimeter djup ses vilken kan utgöra en rest av en odlingsparcell eller ett öppet dike. Träkolet i härdens innehåller bland annat al. Vid undersökning av härd 737 med måtten 0,8 x 0,6 och med ett djup på 5 centimeter togs ett prov för vedartsanalys. Träkolet visade sig bestå av bland annat ek från yngre stammar.

Rännor

4 rännor påträffades varav 3 undersöktes. En ränna, 356 var otydlig i fyllningen och utgick. Ränna 1218 i den centrala delen av förundersökningsområdet hade en mörkfärgad sandfyllning och var 4 meter lång och cirka 0,3 meter bred. Rännans djup var 6 centimeter. Ränna 1773 i den östra delen av förundersökningsområdet hade en ljusare sandfyllning. Längden på rännan var 2,4 meter med en bredd på 0,2 meter och den hade ett likartat djup som ränna 1218. Inga stolphål kunde ses i rännorna. Rännorna kan ändå ingå i boplatskonstruktioner som ännu ej har identifieras.

Fig 8. Härd 443 i profil mot norr, med överlagrande ränna som tolkas som en möjlig odlingsparcell. Foto nr: 2019-90-20. Foto: Mats Nilsson.

Lager

3 lagerliknande områden påträffades i anslutning till stolphålskoncentrationerna. Inga fynd hittades i lagren. Två av lagren fortsatte utanför de schaktade ytorna. Med anledning av detta beslutades det att spara dessa till en kommande arkeologisk undersökning, för att vid avbanning av en större yta kunna tolka lagren, vilka troligen utgör aktivitetsytor intill huslämningarna.

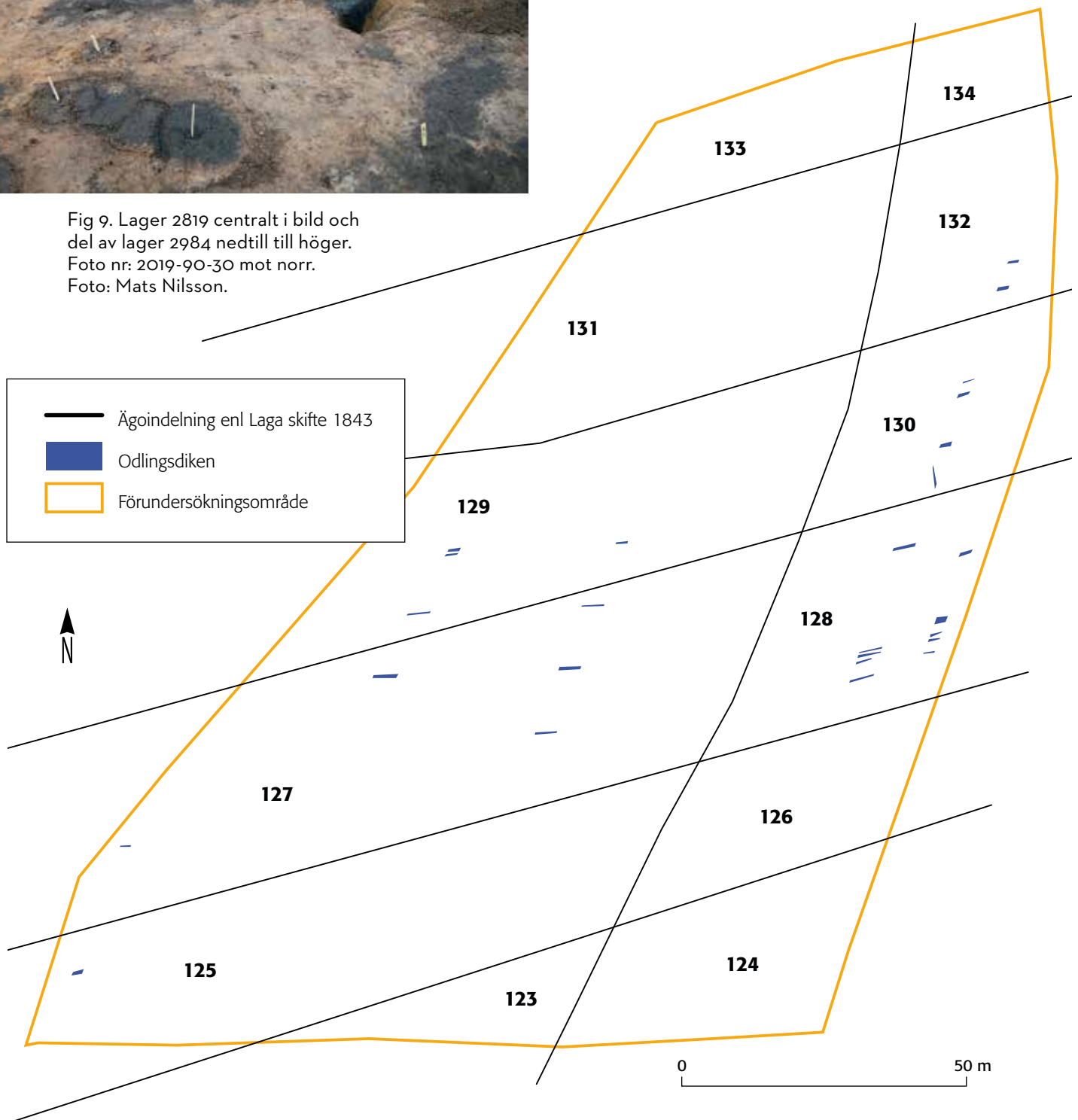
Grävda diken

Ett antal rännor med fyllning av matjordskaraktär påträffades i botten på förundersökningsschakten. Dessa har en recentare karaktär än övriga anläggningar och är grävda i östvästlig riktning genom förundersökningsområdet. När härd 443 undersöktes kunde rester av ett troligt öppet grävt dike ses som överlagrade anläggningen (se figur 8). Vid jämförelse med Laga skifteskarta år 1843 ses ägodelningarna sträcka sig i motsvarande riktning. En möjlighet är att de här rännorna kan vara rester av odlingsparceller eller öppna bevattningsdiken från denna tid.

Fig 9. Lager 2819 centralt i bild och del av lager 2984 nedtill till höger. Foto nr: 2019-90-30 mot norr. Foto: Mats Nilsson.

Fig 10. Karta över påträffade grävda diken jämförande med indelning av ägor enligt Laga skiftes-karta 1843. Skala 1:1000.

Analyser

Förundersökningen kompletteras med kol- och jordprover som samlats in för analys från utvalda undersökta anläggningar. Medel för 5 prover av vedartsanalys, makrofossilanalys och ¹⁴C-datering fanns att tillgå till förundersökningen. De analyserade boplatzlämningarna dateras till yngre järnålder, kalibrerat med 1 Sigma. Den äldsta dateringen är från stolphål 2155 som daterats till folkvandringstid, 406–542 e. Kr. 95,4%. Yngst datering kommer från ett vikingatida stolphål (550), 862–994 e. Kr. 91,8 %. De resterande 3 dateringarna är inom tidsintervallet vendeltid-vikingatid. Stolphål 423, 590–666 e. Kr. (95,4%), stolphål 775, 614–694 e. Kr. (92,1%) och stolphål 905, 684–876 e. Kr. (95,4%), (bilaga 6). Makrofossilanalysen av fyllningarna från stolphålen 550, 905 och 1983 visar på rester av förkolnade sädeslag och fröer, som i sin tur indikerar att det kan röra sig om köksavfall. I proverna påträffades även en mindre mängd växter som tillhör ängsmiljöer och kan utgöra spår av foder. I makrofossilproverna har också påträffats förglasade mineralsmältor som kan innebära närhet till en ugnskonstruktion med hög värme eller att stolphålet varit del av ett hus som brunnit, (bilaga 4).

Vedartsanalys har utförts av Thomas Bartholin Scandinavian Dendro Dating, (bilaga 3). Makrofossilanalys har Jens Heimdahl och Anna Pliikk, Arkeologerna gjort, (bilaga 4) och ¹⁴C-analys har utförts av Beta Analytic Inc, (bilaga 6).

Fynd

Den allmänna bedömningen av förundersökningsytan är att den var fyndfattig. Av 27 fynd som tagits tillvara är det endast 7 som påträffats i anläggningar: brända ben (F6) i stolphål 2271, (F23) brända ben från grop 1300, (F26) reducerat bränd keramik med glättad yta hittad i grop 1888, (F29) bränt ben ur stolphål 1983, (F30) bränt ben från grop 1991, (F32) bränd lera i stolphål 730 och (F34) bränt ben påträffad i stolphål 1966.

Övriga fynd har hittats som lösfynd vid schaktning och metalldetektering. Två flintfynd i form av defekta flintspån påträffades (F33) och ett mikrospån (F11). Fynd (F28) består av bränd lera och är en rest av lerklining. Metallfynden består av knappar, mynt, smältor, del till en koppargryta och en bit bitsilver. Fynd (F2, F5, F7 och F20) utgörs av knappar som tidsmässigt tillhör 1500 tal till 1800 tal. Två obestämda föremål i form av ändknoppar hittades (F13) och (F17), som har fasettering. Fynd (F1, F8 och F9) är mynt från 1600 tal till 1800 tal. Smältorna utgörs av två blysmältor (F12, F14) och fyra kopparsmältor (F4, F15) samt (F18, F19) varav de två sistnämnda hittades under ploglagret. Delen till en 3-fotig koppargryta (F3) bedöms till tiden 1300 tal till 1800 tal. Fyndet av bitsilver (F16) är av vikingatida karaktär.

Anläggning	Vedart	Makrofossil	¹⁴ C-datering
Stolphål 423, kraftigt mörkfärgad.		Träkol, (PM 3174).	590–666 e Kr (95,4%), 615-655 e. Kr. (68.2%). Vendeltid. Beta-553918. Se fig 17.
Härd 443.	Al, <i>Alnus sp.</i> 3 år från bark, (PK 2818).		
Stolphål 550, vägg, kraftigt mörkfärgad.		Skalkorn, <i>Hordeum vulgare ssp. Vulgare</i> , (PM 3175).	778–994 e. Kr. (95,4%), 893-970 e. Kr. (68.2%). Vendel- / Vikingatid. Beta-553919. Se fig 17.
Härd 737.	Ek, <i>Quercus sp.</i> Max 50 år från bark, (PK 3116).		
Stolphål 775, takbärare.		Träkol, (PM 3115).	614–694 e. Kr. (92,1%), 646-676 e. Kr. (68.2%). Vendeltid. Beta-553916. Se fig 14.
Stolphål 905.		Emmer/speltvete, <i>Triticum dicoccum/spelta</i> , (PM 3160).	684–876 e. Kr. (95,4%), 689-860 e. Kr. (68.2%). Vendel- / Vikingatid. Beta-553917. Se fig 14.
Grop 1300.	Ek, <i>Quercus sp.</i> Max 50 år från bark, (PK 2749).		
Stolphål 1966, takbärare, kraftigt mörkfärgad.	Ek, <i>Quercus sp.</i> Max 50 år från bark, (PK 3165).		
Stolphål 1983, takbärare, kraftigt mörkfärgad.		Råg, <i>Secale cereale</i> , Skalkorn <i>Hordeum vulgare ssp. Vulgare</i> , (PM 3170).	
Stolphål 2155, vägg.	Ek, <i>Quercus sp.</i> Max 50 år från bark, (PK 2721).		406–542 e. Kr. (95,4%), 420-534 e. Kr. (68.2%). Folkvandringstid. Beta-553915. Se fig 15.

Tabell 2. Analysresultat.

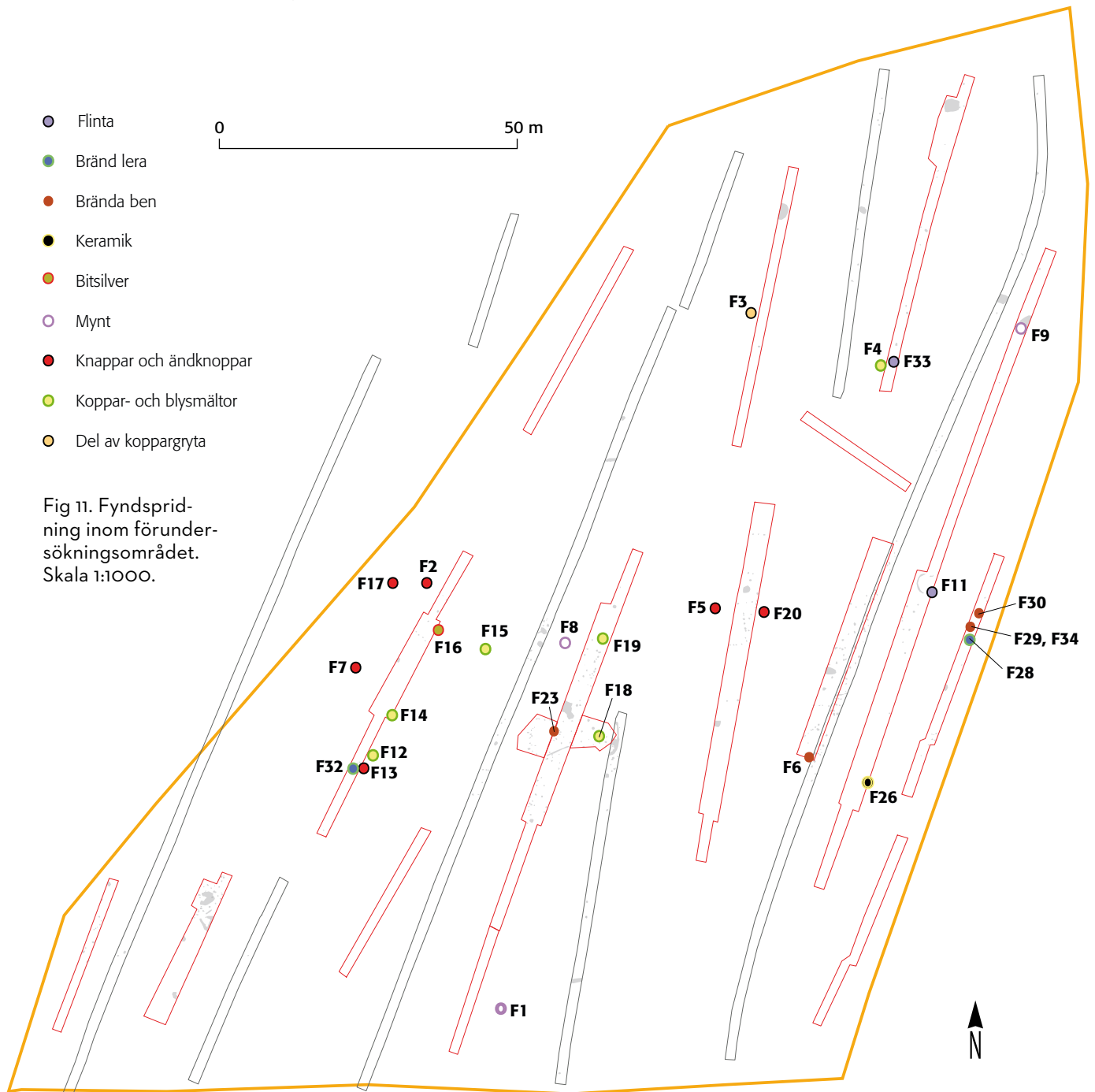
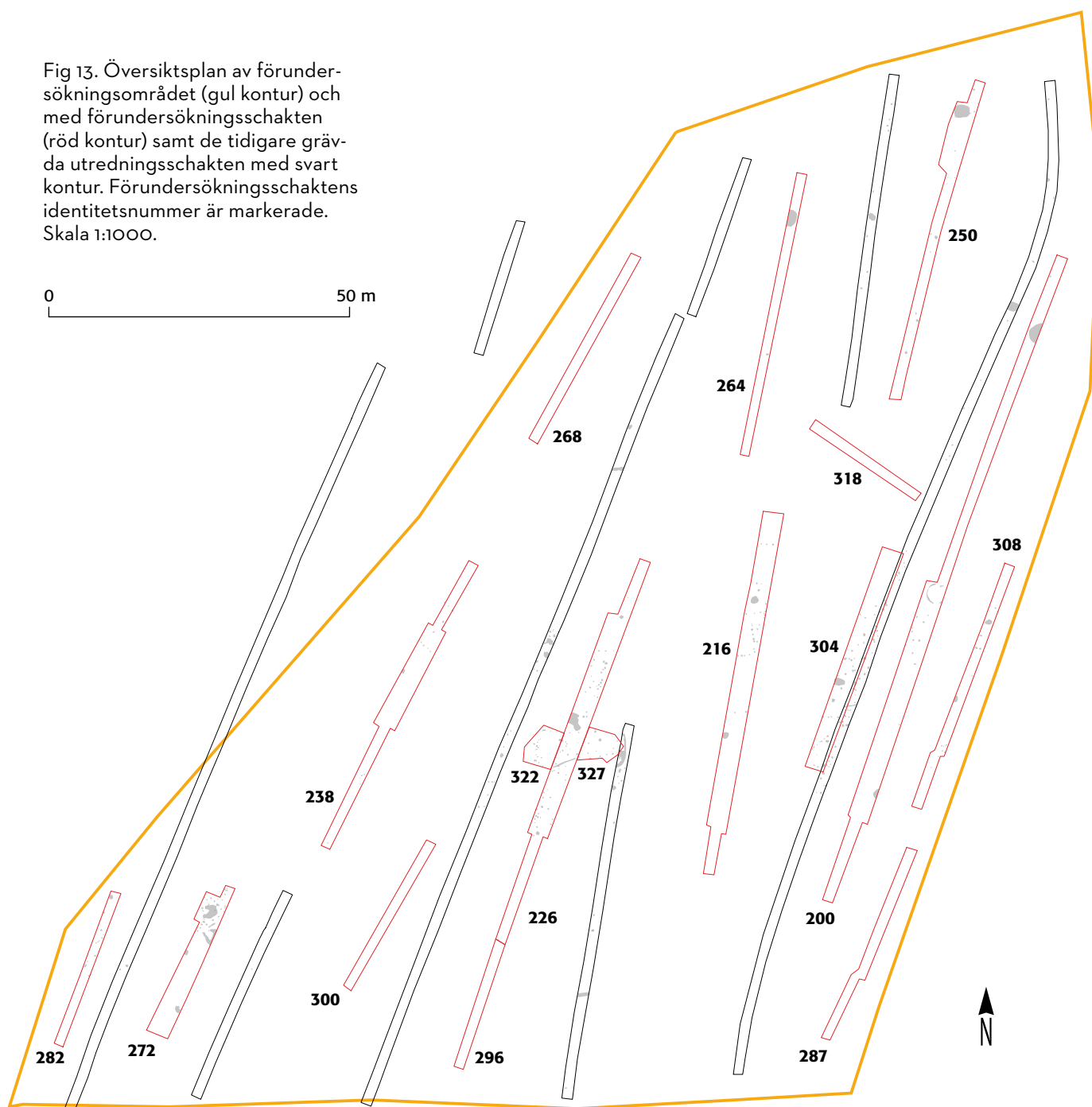

Fig 12. Fynd F16. En bit klippt bitsilver som påträffats vid metaldetektering.

Foto: Anders Andersson.
(Fotonr. 2019-90-43)

Fig 13. Översiktsplan av förundersökningsområdet (gul kontur) och med förundersökningschakten (röd kontur) samt de tidigare grävda utredningsschakten med svart kontur. Förundersökningschaktens identitetsnummer är markerade. Skala 1:1000.

Strukturer

Boplatzlämningarna koncentrerar sig till den centrala och den sydvästra delen av förundersökningsområdet. I de beskrivande planerna är de smalare utredningsschakten infällda som komplettering till anläggningsspridningen. Ett antal husstrukturer i nordvästsydostlig riktning respektive östvästlig riktning, med yttre vägglinjer och takbärare kan ses i figur 14, som är ett utsnitt av den centrala delen i förundersökningsområdet. I planens nordvästra del i schakt 238 syns två takbärande stolp-

hål med likartad karaktär som bildar ett bockpar med cirka 2,3 meters bockbredd. I stolphål 775 har träkol daterats till vendeltid. Det andra stolphålet i bockparet är 783. Båda stolphålen hade stenskonung och måtten 0,55 meter i diameter samt ett djup på 0,4 meter. Utanför bockparet syns två linjer av mindre stolphål i nordvästsydostlig riktning. Dessa utgör troligen vägglinjer till huset som i denna sektion blir 7,5 meter brett. I mitten av planen framträder flera strukturer av huslämningar. Stolphål 905 i schakt 226 har med hjälp av emmer/spelt-

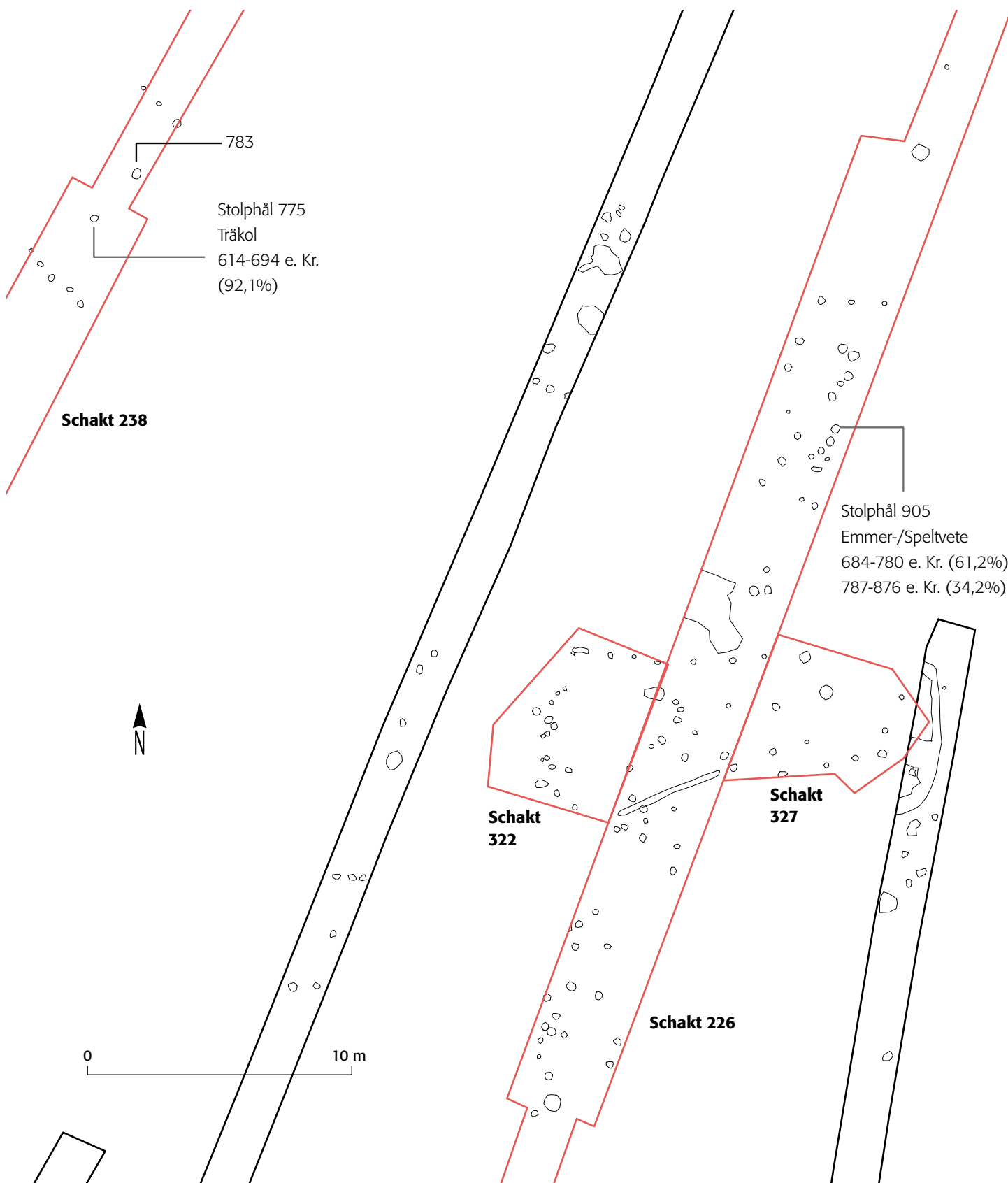

Fig 14. Förundersökningsområdets centrala del med förundersökningsschaktens ID markerade. Skala 1:200.

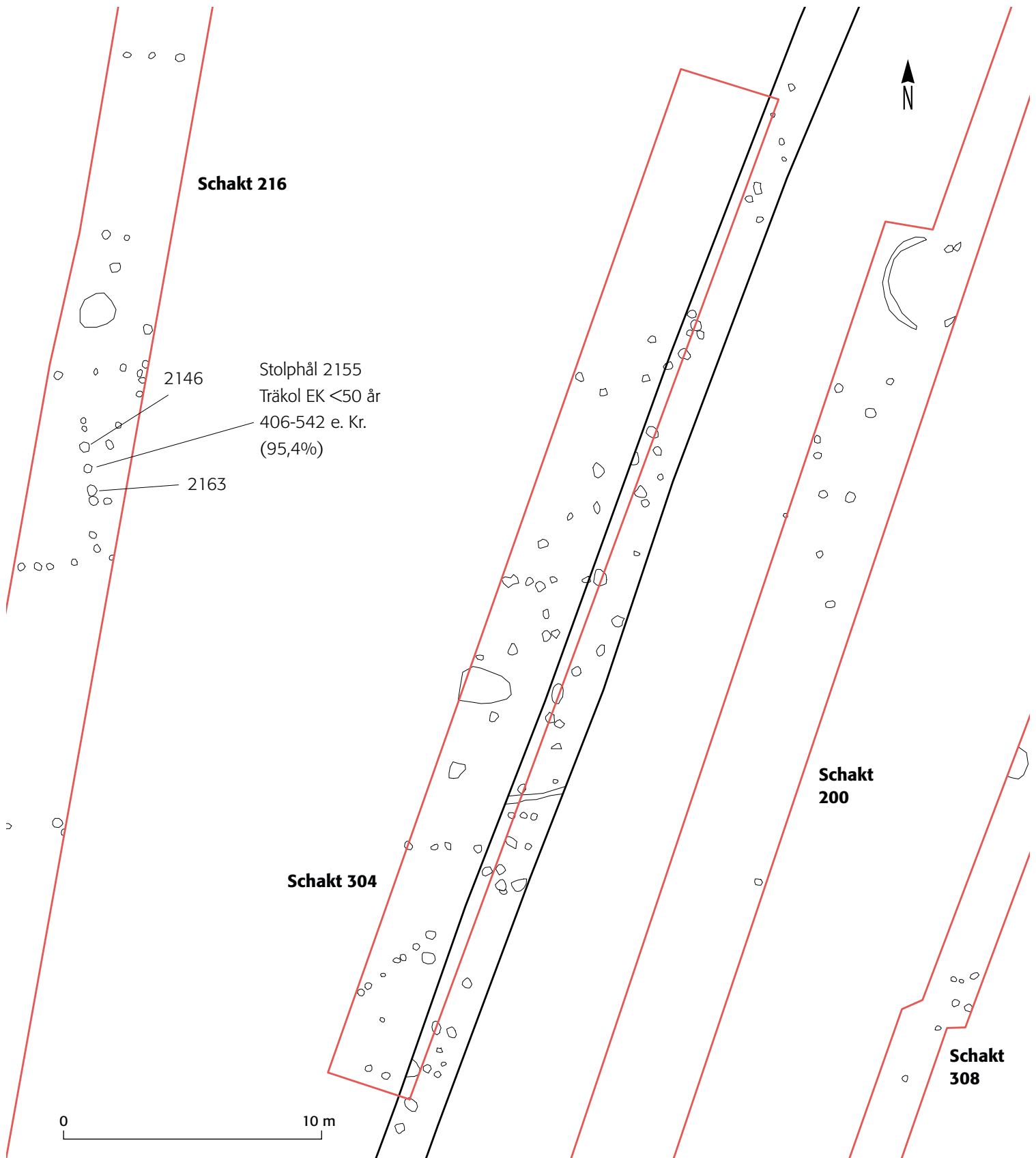

Fig 15. Förundersökningsområdets östra del med förundersökningsschaktens ID markerade. Skala 1:200.

vete som hittats vid makrofossilanalys i fyllningen daterats till vendel-tidig vikingatid. Kring stolphål 905 finns ett område med tätare liggande anläggningar vilka kan ingå i inre strukturer på ett ännu oidentifierat hus. Storleken på stolphål 905 som var stenskott var 0,4 meter i diameter och det hade ett djup på 0,25 meter. Nedanför detta område framträder ytterligare en husstruktur i schakt 226, 322 och 327 vars gavel kan utgöras av den ränna som påträffades i det smalare utredningsschaktet till höger. Huset tolkas då som 14 meter långt och cirka 6 meter brett. Tre nordliga takbärare och fyra sydliga takbärare i östvästlig riktning med 1,9 meters bockbredd går möjligen att urskilja.

Anläggningarna i förundersökningsområdets östra del som gränsar till lokalgatan Holmens Gränd mot öst, visade på en varierande fyllningskaraktär från brun sand till svart, sotig och humös fyllning. De mörkare fyllningarna kan tyda på att de är yngre än de med mer urlakad karaktär. Figur 15 visar ett utsnitt av den östra

delen i förundersökningsområdet. I figurens vänstra del, i schakt 216 kan en husstruktur ses. I stolphål 2155 som ingår i en nordsydlig linje med stolphål hittades träkol från ek, yngre än 50 år. Träkolet har daterats till folkvandringstid. På var sida om stolphålet finns stenskodda stolphål, (2146 och 2163), med ett avstånd av cirka 1,6 meter från varandra. Stolphålen var 0,4 till 0,5 meter diameter och de hade ett djup på 0,3 meter. Dessa stolphål kan utgöra takbärare samt ingå i en inre väggkonstruktion. Norr och söder om den tänkta inre väggkonstruktionen kan östvästliga stolphålsrader ses som i sin tur kan utgöra de yttre vägglinjerna till en huslämning med en bredd på cirka 7 meter. I figur 16 finns denna sektion fotograferad mot väst. Centralt i figur 15 förekommer en koncentration av anläggningar i förundersökningsschakt 304 och i det intilliggande utredningsschaktet samt i den norra delen av förundersökningsschakt 200. Troligen finns här fler ännu ej identifierade huslämningar.

Fig 16. Stolphål 2155 med de stenskodda takbärarna 2146 och 2163 centralt i bild, samt stolphål för vägglinjer markerade med ID. Mot väst. Foto nr: 2019-90-18. Foto: Mats Nilsson.

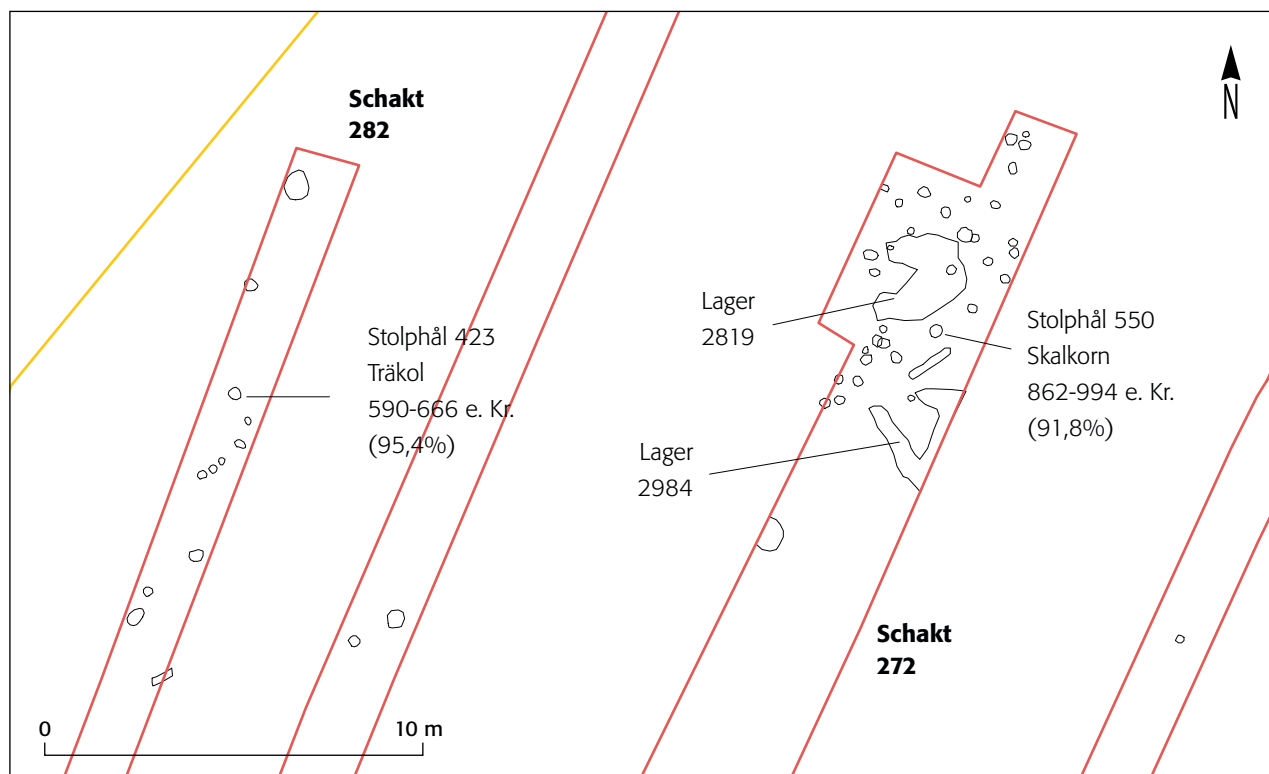

Fig 17. Förundersökningsområdets sydvästra del med förundersökningsschaktens ID markerade. Skala 1:200.

I den sydvästra delen av förundersökningsområdet finns en anläggningskoncentration som troligen sträcker sig i östvästlig riktning, mellan de två förundersökningsschakten 272 och 282. Två stolphål kan också ses i det mellanliggande utredningsschaktet till vänster i figur 17. Träkol som hittats i fyllningen på stolphål 423 i schakt 282 har daterats till vendeltid. I schakt 272 påträffades skalkorn i fyllningen av stolphål 550. Skalkornet har daterats till vikingatid. Stolphålet ingår i en nordvästsydostlig stolphålsrad som bildar ett närmast vinkelrätt hörn med en stolphålsrad som löper i nordvästlig riktning i schaktets breddning. Stolphålen kan ingå i ytterligare en huskonstruktion. I denna del av schaktet finns också två lager (2819 och 2984) som troligtvis utgör spår av aktiviteter i djurhållning. Intressant är även rännan 533 som kan vara en rest av en yttervägg.

TOLKNINGSFÖRSLAG

Analysresultat tillsammans med stolphålens placering i boplatslämningarna tolkas som att de övervägande tillhör yngre järnålder. Förundersökningen har gett möjlighet att uttolka strukturer av sex förhistoriska

huslämningar. Sannolikheten är däremot stor till att fler huskonstruktioner finns på platsen. Stolphål 423 kan utgöra en del av en husvägg från vendeltid (fig.17). Stolphål 550 och ränna 533 ingår sannolikt i ett nordvästsydostligt orienterat hus. Lagren 2819 och 2984 tolkas som att detta kan vara en huslämning med spår av djurhållning. Stolphål 550 som daterats till vikingatid 862–994 e. Kr., har en samtida datering som de 78 arabiska mynt som ingick i det vikingatida depåfynd som gjordes 1908, (Kvibille 56:1), cirka 300 meter söder om förundersökningsområdet. De arabiska mynten dateras till tiden mellan 848–956 e. Kr.. I depåfyndet hittades också 6 snodda armringar och 2 massiva armbyglar av gotländsk typ (Arbman 1954:172f). Armbyglarna har en liknande ornamentik som förundersökningens fynd (F16), bestående av bitsilver som påträffades 60 meter norr om stolphål 550. De övriga stolphålen i schakt 272 visar också på rätvinkliga stolphålsrader som skulle kunna innebära att det finns tidigmedeltida bebyggelsestrukturer dolda i förundersökningsområdet, vilka i sin tur skulle kunna kopplas till Kvibille kyrka med tidigmedeltida anor. Spår av lerklining (F28) har hittats i förundersökningsområdets östra del. Flera av anläggningarna i denna del samt i den sydvästra delen

av förundersökningsområdet har en mörk sotig fyllning som kan tyda på att husen brunnit. Stolphål 775 dateras till vendeltid och bildar med stolphål 783 ett cirka 2,3 meter brett bockpar som tolkas som en sektion i ett underbalanserat hus, med en bredd på cirka 7,5 meter. I stolphål 905 hittades emmer/speltvete daterat till vendel-, vikingatid. Stolphålet kan vara en takbärare och samtidigt utgöra en del av en innervägg, avdelande sektion i ett hus (fig 14).

Den äldsta dateringen kommer från träkol av ek från fyllningen i stolphål 2155. Träkolet dateras till folkvandringstid. Om de två stenskodda stolphålen (2146 och 2163) utgör takbärare blir bockbredden i denna sektion 1,6 meter och husets bredd ungefär 7 meter (fig 15). Huset kan vara av en liknande konstruktion som det med stolphål 775 i fig 14.

I den norra delen av förundersökningsområdet påträffades spridda anläggningar av stolphål och gropar vars samband ej har kunnat ges klarhet i förundersökningen. Två gropar som undersöktes i denna del tolkas som recenta avfallsgropar. I förundersökningsområdets södra del avtar anläggningarna markant. Markmaterialet i denna del består under matjorden av silt och inga huskonstruktioner eller strukturer kan ses i den södra delen av förundersökningsområdet.

PLATSENS KUNSKAPSPOTENTIAL

Trots att ett antal störningar i form av schakt för vattenledningar och elledningar förekommer i förundersökningsområdet framträder ändå flera välbevarade strukturer av huslämningar inom boplatområdet. I stolphålsanläggningarna framträder ibland även nedgrävningarna för stolpen.

De två äldsta fynden är två flintspån som påträffats som lösfynd, varav det ena är ett mikrospån. Stenåldersfynd har tidigare också hittats i närområdet (Kvibille 74:1, 75:1 och 76:1). År 2008 undersöktes en boplat (Kvibille 137) med lämningar från senneolitikum, bronsålder och äldre järnålder på fastigheten Kvibille 22:1 (Mattsson 2011). Denna boplat är belägen 300 meter norr om förundersökningsområdet. Det nu aktuella förundersökningsområdet Kvibille 141, med yngre järnåldersdateringar ingår därför som en viktig och kompletterande del till förståelsen av Kvibille samhälles utveckling, dels i forntiden och dels historiskt. De folkvandringstida, vendeltida och vikingatida dateringarna är ovanliga i regionen och tidsmässigt lig-

ger vikingatiden inte långt ifrån Kvibille kyrkas äldsta delars anor från 1100-tal. Flera historiska myntfynd har också gjorts i förundersökningsområdet. Det äldsta myntet är från 1600 talet och skulle kunna kopplas till mynthantering i samband med handel kring Kvibille gästgiveri som ligger placerat 140 meter öster om förundersökningsområdet och som i sin tur har anor från 1600-talet.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland förordar att en arkeologisk undersökning genomförs i förundersökningsområdet. Variationen av fyllningskaraktär i lämningarna kan innebära att även äldre tidsperioder än yngre järnålder finns representerade på platsen. Boplatlämningarna från yngre järnålder i förundersökningsområdet utgör ett ovanligare inslag i denna del av Halland och bör därför undersökas. Närhet till boplatlämning Kvibille 137 gör att sannolikheten för att lämningar från neolitisk tid, bronsålder och äldre järnålder även skulle kunna finnas på platsen ökar. En arkeologisk undersökning av Kvibille 141 kommer därför att bidra med viktig kompletterande information om Kvibille samhälles forntida bebyggelseutveckling. En viss förändring kan göras av undersökningsområdet baserat på den information som kommit fram i förundersökningen. Ett framtida undersökningsområde skulle kunna minskas i nordväst med cirka 1300 kvadratmeter samtidigt som det i väst och sydväst utökas på två ställen med cirka 690 kvadratmeter, för att få fram hela utsträckningen av de huslämningar som hittats i förundersökningen och som förefaller att sträcka sig utanför förundersökningsområdet. I de delar av förundersökningsområdet som endast enstaka anläggningar påträffats föreslås att undersökningen kan ske mer extensivt. Förslag på ett kommande undersökningsområde finns i figur 18. För att få ut så mycket som möjligt av undersökningsområdet är det av största vikt att en arkeologisk undersökning inte sker i väderlek med snö eller tjäle då en tolkning av anläggningarna, särskilt i de områdena med recenta störningar blir speciellt prövande.

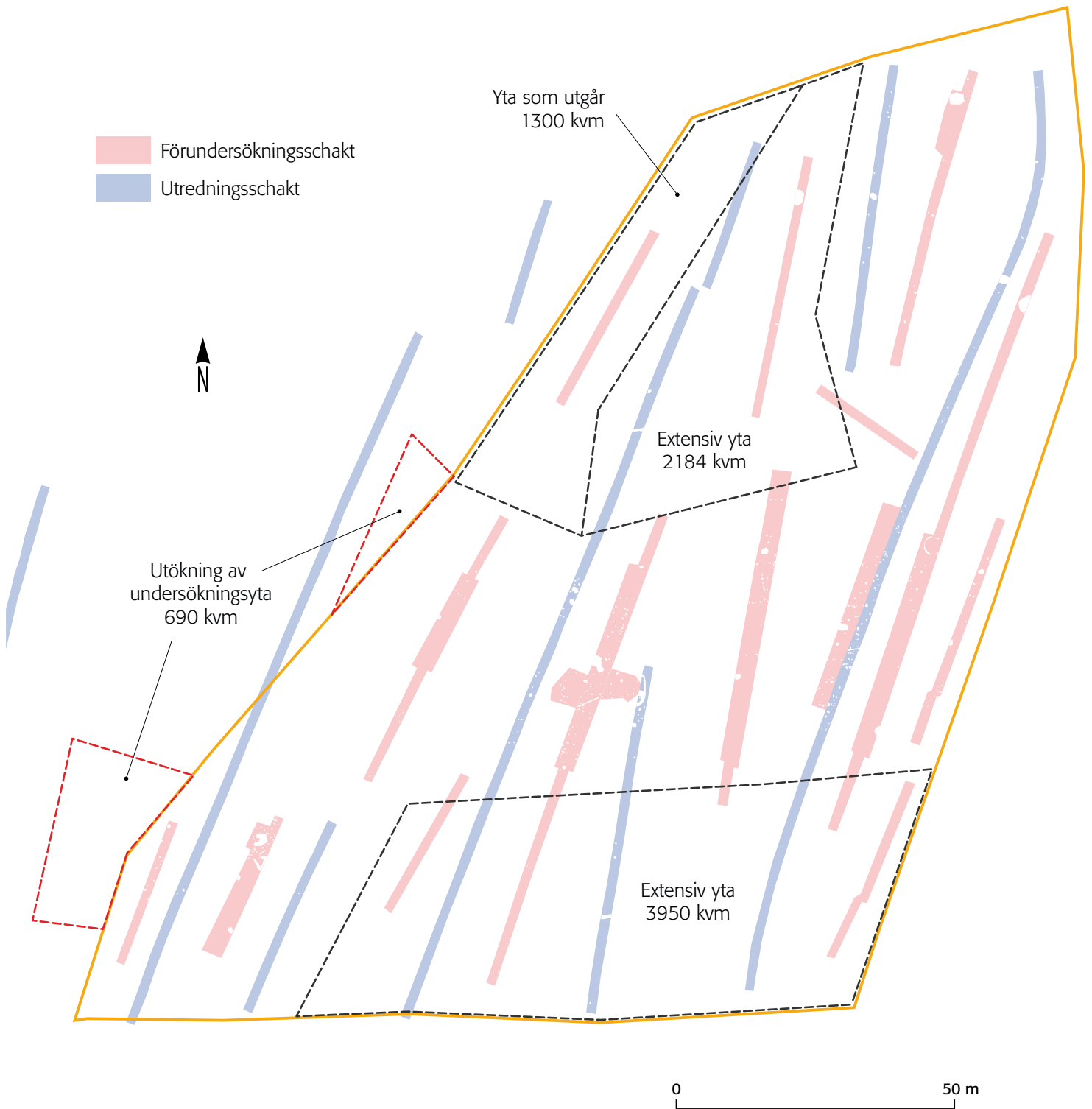

Fig 18. Åtgärdsförslag med förändring av undersökningsområdet för att följa de boplatskonstruktioner som hittats i förundersökningsområdet. Skala 1:1000.

REFERENSER

- Arbman H, 1954. *Hallands Historia. Från äldsta tid till freden i Brömsebro 1645*. Halmstad 1954.
- Mattsson L, 2011. *Förskola med förhistoria – en plats med historia och framtid*. Halland, Kvibille socken, Halmstad kommun, Kvibille 2.31, RAÄ 137. Arkeologisk undersökning 2008. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer 2011.5. Kulturmiljö Halland, Halmstad.
- Nilsson M, 2018. *Arkeologisk utredning inför detaljplaneläggning av fastigheten Kvibille 21.1*. Hallands Kulturhistoriska museum, Kulturmiljö Halland. Uppdragsverksamheten, Halmstad 2018.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr:	431-3863-2019.
Eget dnr:	2019-223.
Uppdragsgivare:	Halmstad kommun, Mark och exploateringsavdelningen, kommunledningsförvaltningen.
Utförandetid:	2019-11-19 till 2019-12-06.
Personal:	Mats Nilsson grävningsledare, Patrik Hallberg, Jonas Paulsson Kula AB och Björn Ekstrand, Kuskatorpet Entreprenad & Lantbruk AB.
Fastighet:	Kvibille 21:1.
Fornlämningsnummer:	Kvibille 141, L1996:7777.
Höjdsystem:	RH 2000.
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM.
Undersökt yta:	1617 kvadratmeter.
Dokumentation:	Samtliga schakt och anläggningar är dokumenterade digitalt inom ramen för Intrasis Version 3. Intrasis projektnr Kvibille2019223F. Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv, Halmstad. Ritningar har HMAK nr 4519:1-4.
	Fotonummer 2019-90:1-43.
Fynd:	Bränd lera, brända ben, flinta, keramik, metall. Fynden har i väntan på fyndfördelning tilldelats accessionsnummer VM300 035.
Datering:	Folkvandringstid, vendeltid och vikingatid.

BILAGOR

Bilaga 1 Anläggningstabell och planer

Anläggnings ID	Anläggningsmängdtyp	Undersökt	Utgår	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Fyllningskaraktär	Stenskod	Kol	Fyllningsmaterial	Längd	Bredd	Djup
334	Stolphål	x	x	50						m	m	m
344	Stolphål	x	x	50								
356	Ränna	x	x	50								
367	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan				0,4	0,4	0,15
377	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,3	0,3	0,1
387	Stolphål	x	x	50								
396	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,2	0,2	0,15
404	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,37	0,37	0,15
414	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,25	0,25	0,2
423	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,34	0,34	0,2
433	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,44	0,44	0,2
443	Härd	x		50	Skårslev	Kraftig		x	Sand	0,8	0,7	0,18
455	Härd	x	x	50	Skårslev	Mellan			Sand	1,2	0,4	0,2
484	Grop	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,7	0,6	0,09
494	Stolphål			0								
503	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,32	0,3	0,2
512	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,24	0,24	0,28
521	Stolphål			0								
533	Ränna			0								
550	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,36	0,32	0,25
561	Stolphål			0								
570	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,34	0,28	0,15
580	Stolphål			0								
589	Stolphål			0								
598	Stolphål			0								
606	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,42	0,42	0,1
619	Stolphål			0								
627	Stolphål			0								
636	Stolphål			0								
645	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,15
655	Stolphål			0								
663	Stolphål			0								
673	Stolphål			0								
683	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,35	0,35	0,35
693	Stolphål			0								
702	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,2	0,15	0,15
711	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,26	0,26	0,1
721	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,23

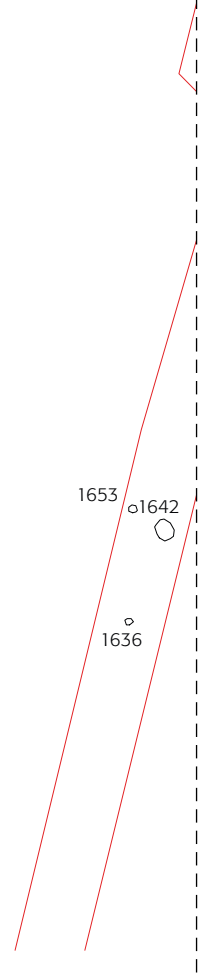
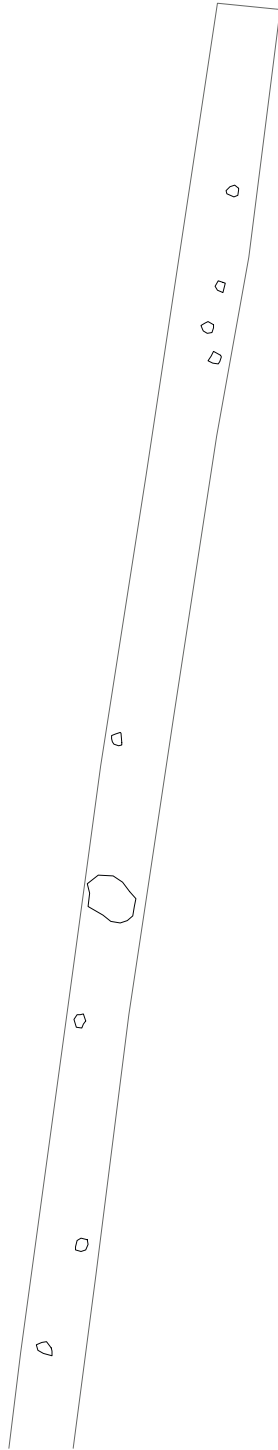
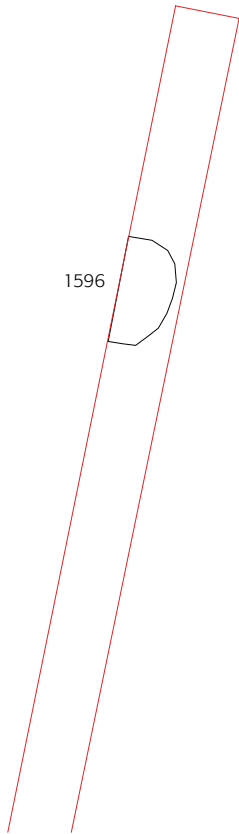
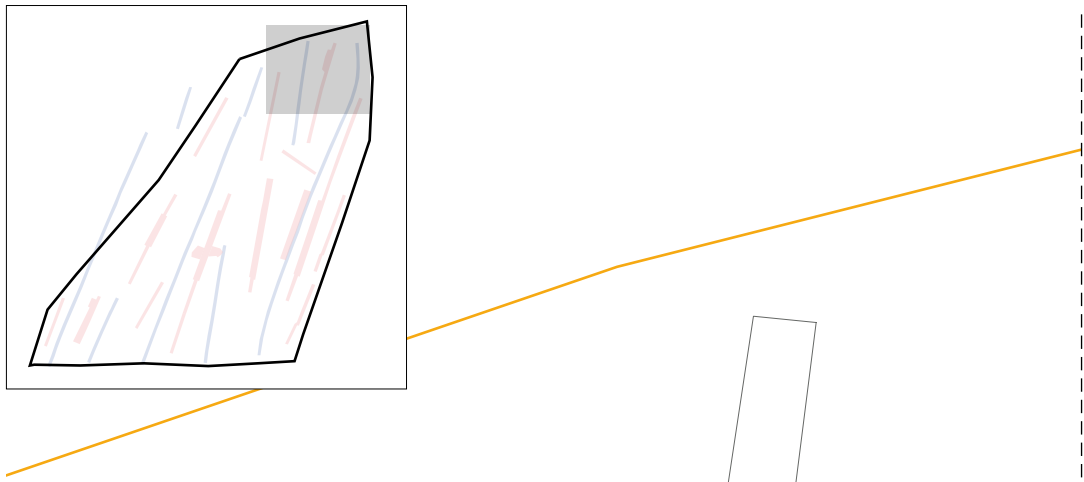
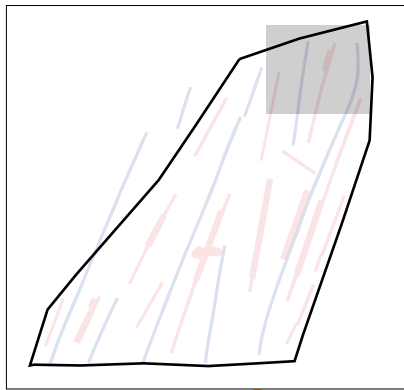
BILAGA 1

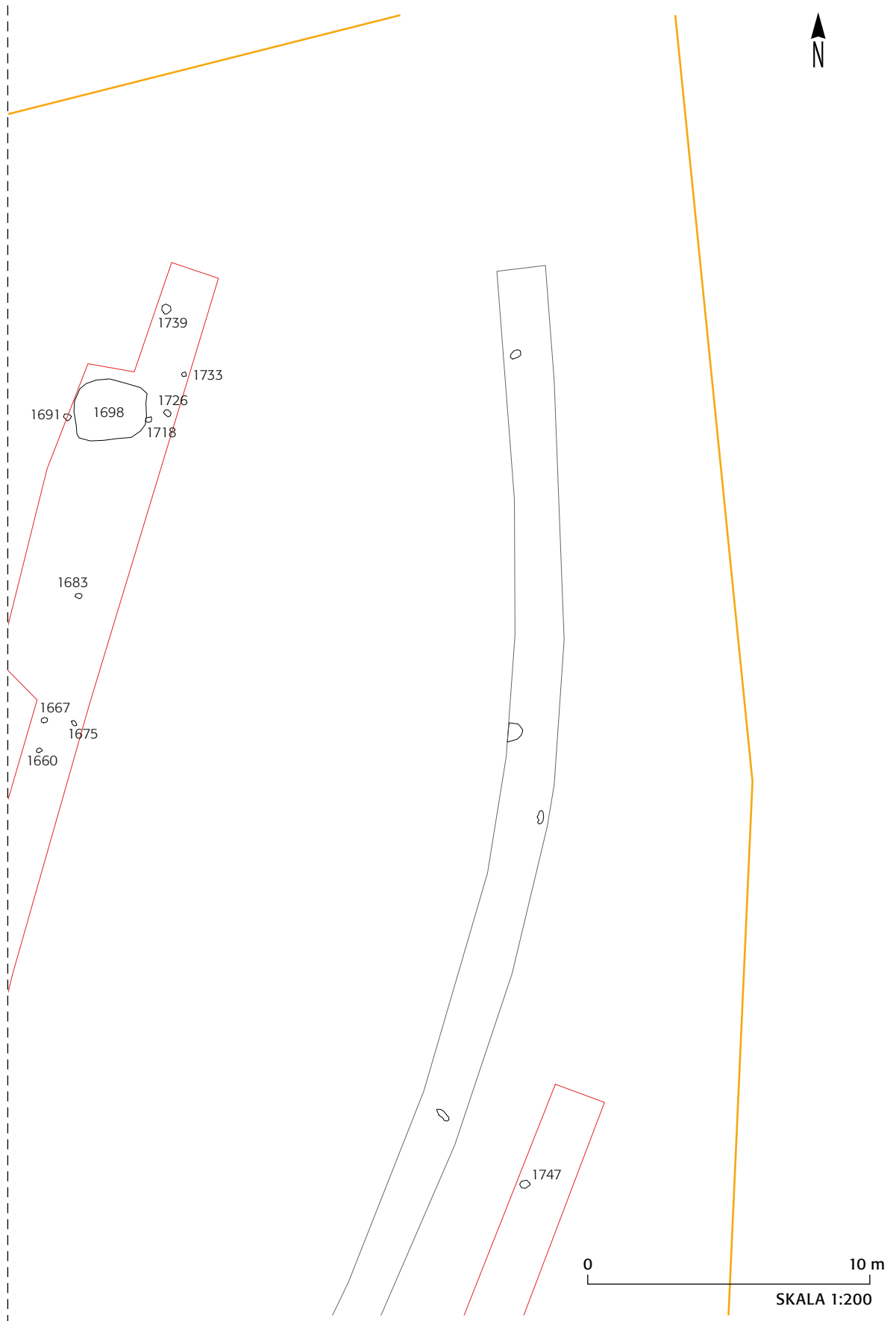
Anläggnings ID	Anläggningsstyp	Undersökt	Utgär	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Fyllningskaraktär	Stenskodd	Kol	Fyllningsmaterial	Längd	Bredd	Djup
1463	Stolphål			0								
1472	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,15
1480	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,14
1488	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,4	0,35	0,2
1497	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,12
1505	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,17
1512	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,35	0,35	0,12
1519	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,27	0,27	0,14
1528	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,22	0,22	0,1
1535	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,24	0,12
1543	Grop	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	1,04	0,7	0,18
1554	Stolphål	x		50						0,25	0,25	0,14
1563	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,22	0,22	0,1
1571	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,12
1579	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,1
1589	Stolphål	x	x	0								
1596	Grop	x	x	0								
1609	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,5	0,3	0,25
1618	Stolphål			0								
1628	Stolphål			0								
1636	Stolphål			0								
1642	Grop	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,6	0,5	0,13
1653	Stolphål			0								
1660	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,23	0,18	0,11
1667	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,26	0,26	0,14
1675	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,26	0,2	0,18
1683	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,25	0,18	0,06
1691	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig				0,3	0,3	0,4
1698	Grop	x	x	25	Skårslev	Kraftig		x	Sand	1,3	1,3	0,4
1718	Stolphål	x	x	0								
1726	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,25	0,22	0,1
1733	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan		x	Sand	0,3	0,3	0,3
1739	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,15
1747	Härd			0								
1755	Grop	x		25	Skårslev	Kraftig			Sand	2,8	1,6	0,3
1766	Stolphål			0								
1773	Ränna	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	2,4	0,2	0,06
1797	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,26	0,22	0,08
1805	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,4	0,4	0,22
1815	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,4	0,35	0,17
1824	Stolphål			0								
1832	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,23
1840	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,1

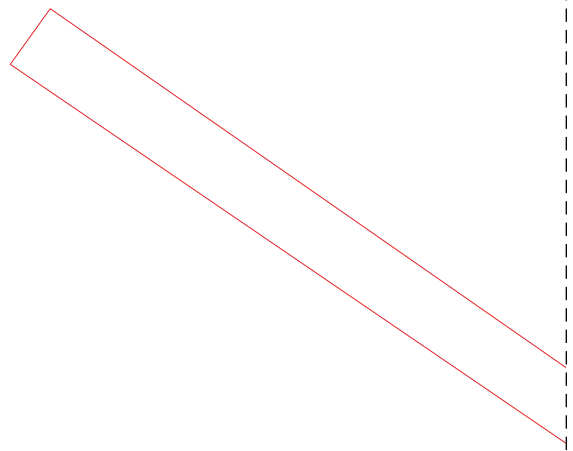
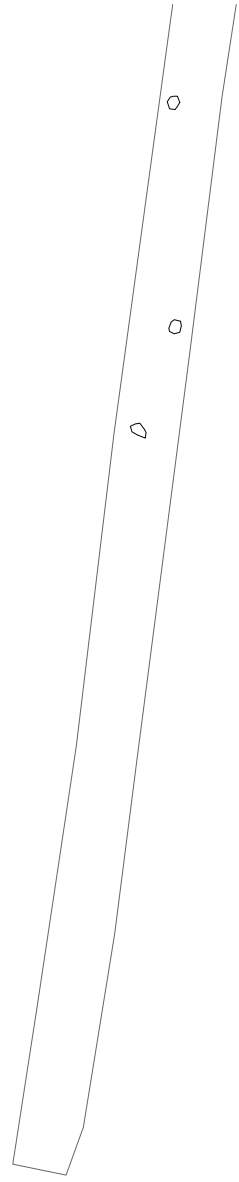
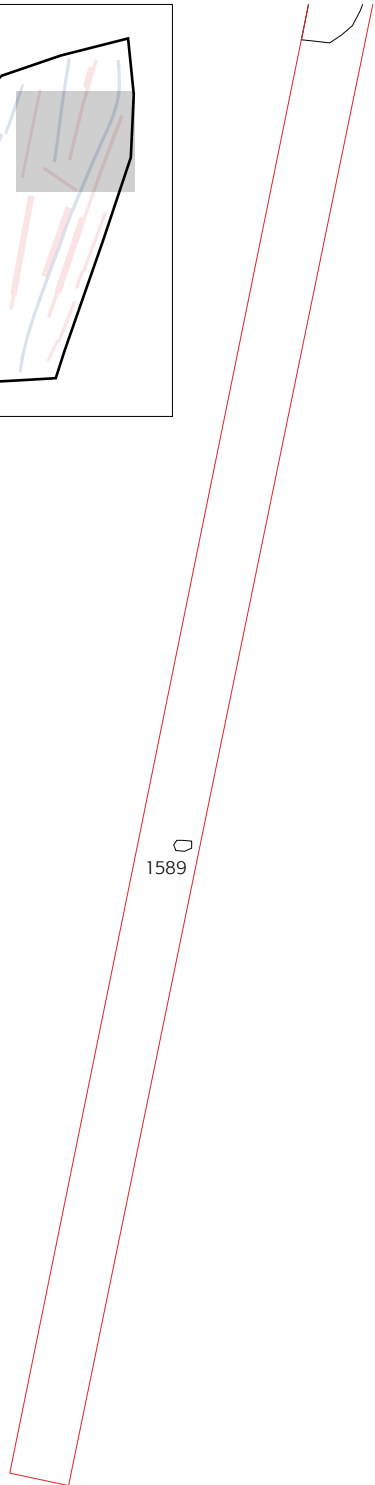
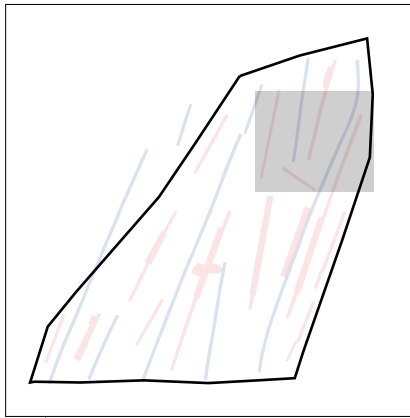
Anläggnings ID	Anläggningsstyp	Undersökt	Utgär	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Fyllningskaraktär	Stensskodd	Kol	Fyllningsmaterial	Längd	Bredd	Djup
1848	Stolphål			0								
1856	Stolphål			0								
1863	Stolphål			0								
1870	Stolphål	x		50	Skårslev					0,35	0,35	0,24
1880	Stolphål			0								
1888	Grop	x		50	Skårslev	Mellan		x	Sand	1,4		0,55
1897	Stolphål			0								
1905	Stolphål			0								
1912	Stolphål			0								
1920	Stolphål			0								
1928	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,22	0,22	0,12
1936	Stolphål			0								
1944	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,3	0,3	0,35
1952	Grop			0								
1959	Stolphål			0								
1966	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,33	0,33	0,4
1974	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,35	0,35	0,2
1983	Stolphål	x		50	Skårslev	Kraftig			Sand	0,4	0,4	0,5
1991	Grop	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	1,26	1	0,4
2002	Stolphål			0								
2009	Stolphål			0								
2018	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,32	0,3	0,15
2025	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,24	0,13
2032	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan				0,32	0,3	0,16
2040	Stolphål	x	x	0								
2048	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,24	0,24	0,12
2056	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,45	0,45	0,15
2068	Grop	x	x	0								
2079	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,24	0,24	0,15
2087	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,17
2094	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,33	0,33	0,18
2102	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,18
2109	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,18	0,18	0,12
2116	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,31	0,28	0,1
2123	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,31	0,24	0,14
2130	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,15
2138	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,18
2146	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan	x	x	Sand	0,52	0,44	0,3
2155	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan		x	Sand	0,41	0,28	0,2
2163	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan	x		Sand	0,4	0,4	0,35
2172	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,38	0,28	0,2
2181	Stolphål			0								
2189	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,28	0,26	0,07

BILAGA 1

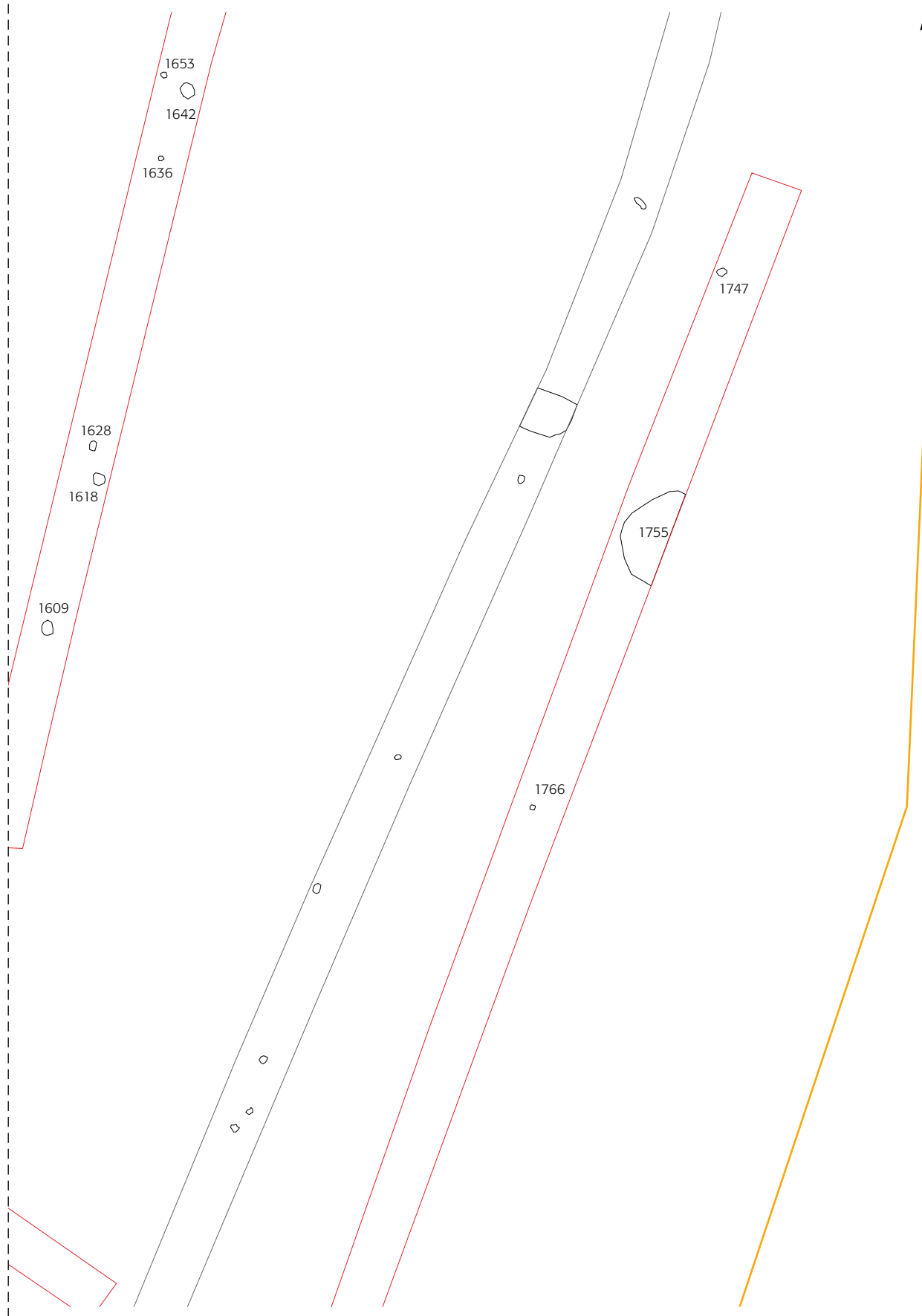
Anläggnings ID	Anläggningsstyp	Undersökt	Utgär	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Fyllningskaraktär	Stenskodd	Kol	Fyllningsmaterial	Längd	Bredd	Djup
2197	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,27	0,24	0,14
2205	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,18
2212	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,3	0,3	0,15
2220	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,24	0,24	0,1
2228	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,27	0,27	0,12
2236	Stolphål	x	x	0								
2245	Stolphål	x		50	Skårslev	Mellan			Sand	0,24	0,24	0,15
2253	Härd	x		100	Skårslev	Mellan		x	Silt	0,8	0,8	0,06
2263	Stolphål			0								
2271	Stolphål			0								
2280	Stolphål			0								
2287	Stolphål			0								
2295	Stolphål			0								
2302	Stolphål			0								
2309	Stolphål			0								
2318	Stolphål			0								
2326	Stolphål			0								
2334	Stolphål			0								
2344	Stolphål			0								
2358	Stolphål			0								
2367	Stolphål			0								
2375	Stolphål			0								
2382	Stolphål			0								
2391	Stolphål			0								
2401	Stolphål			0								
2411	Grop			0								
2423	Stolphål			0								
2430	Stolphål			0								
2439	Stolphål			0								
2448	Stolphål			0								
2457	Stolphål			0								
2465	Stolphål			0								
2475	Stolphål			0								
2484	Stolphål			0								
2494	Stolphål	x	x	0								
2502	Stolphål			0								
2510	Stolphål			0								
2519	Stolphål			0								
2527	Stolphål			0								
2537	Stolphål			0								
2546	Stolphål			0								
2555	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,24	0,24	0,13
2563	Stolphål	x		50	Skårslev	Svag			Sand	0,24	0,24	0,2

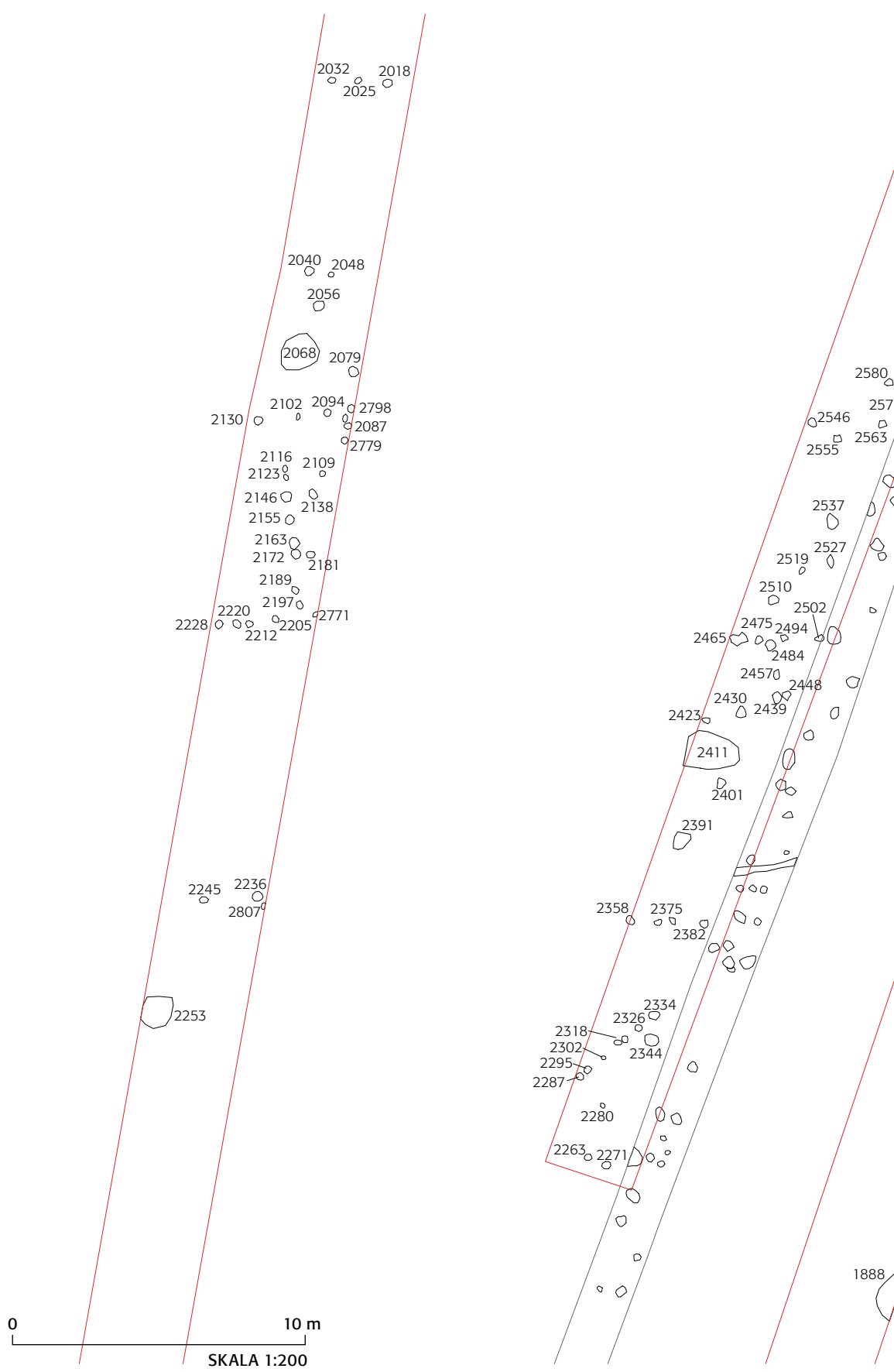

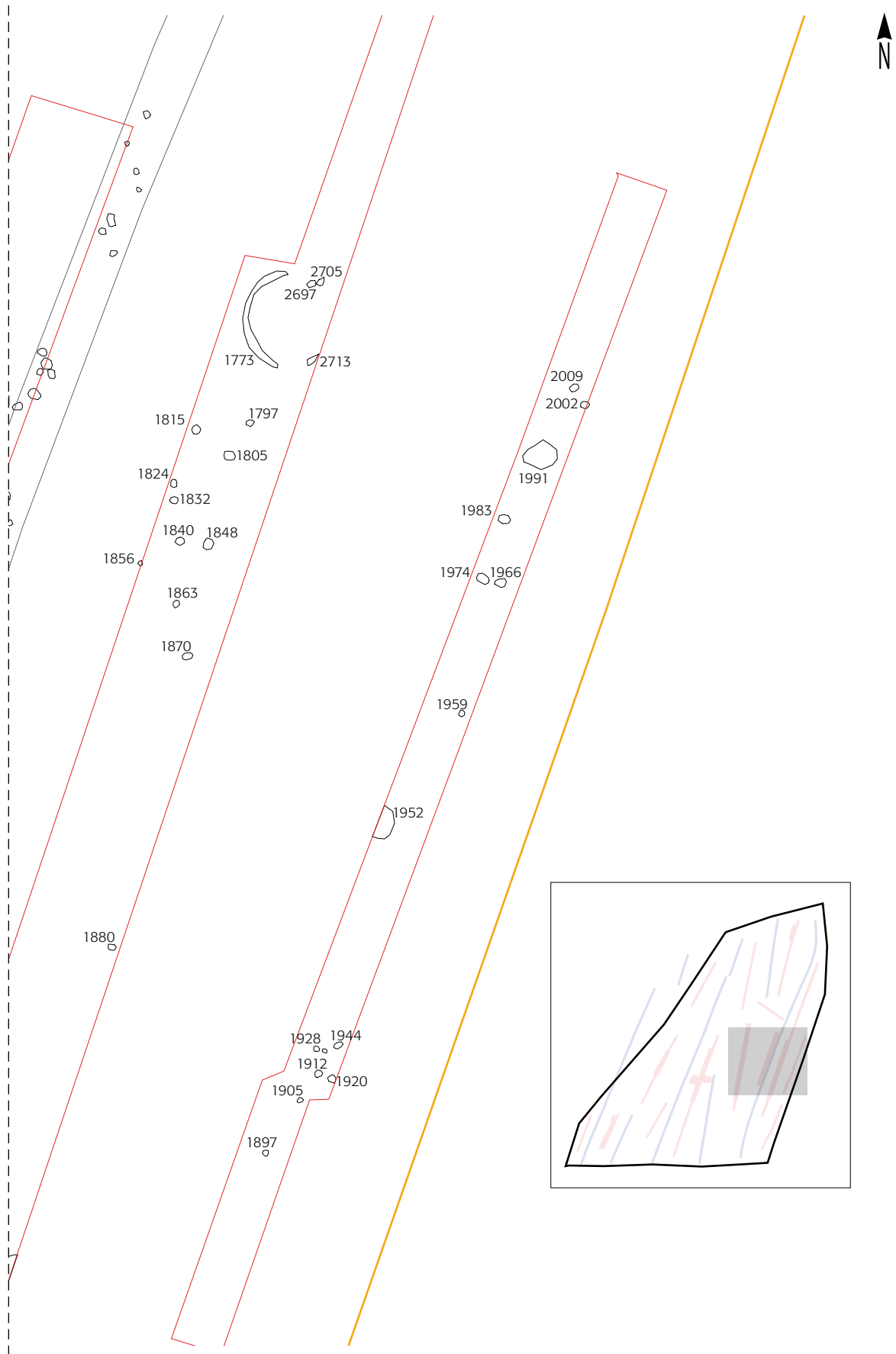

0 10 m
SKALA 1:200

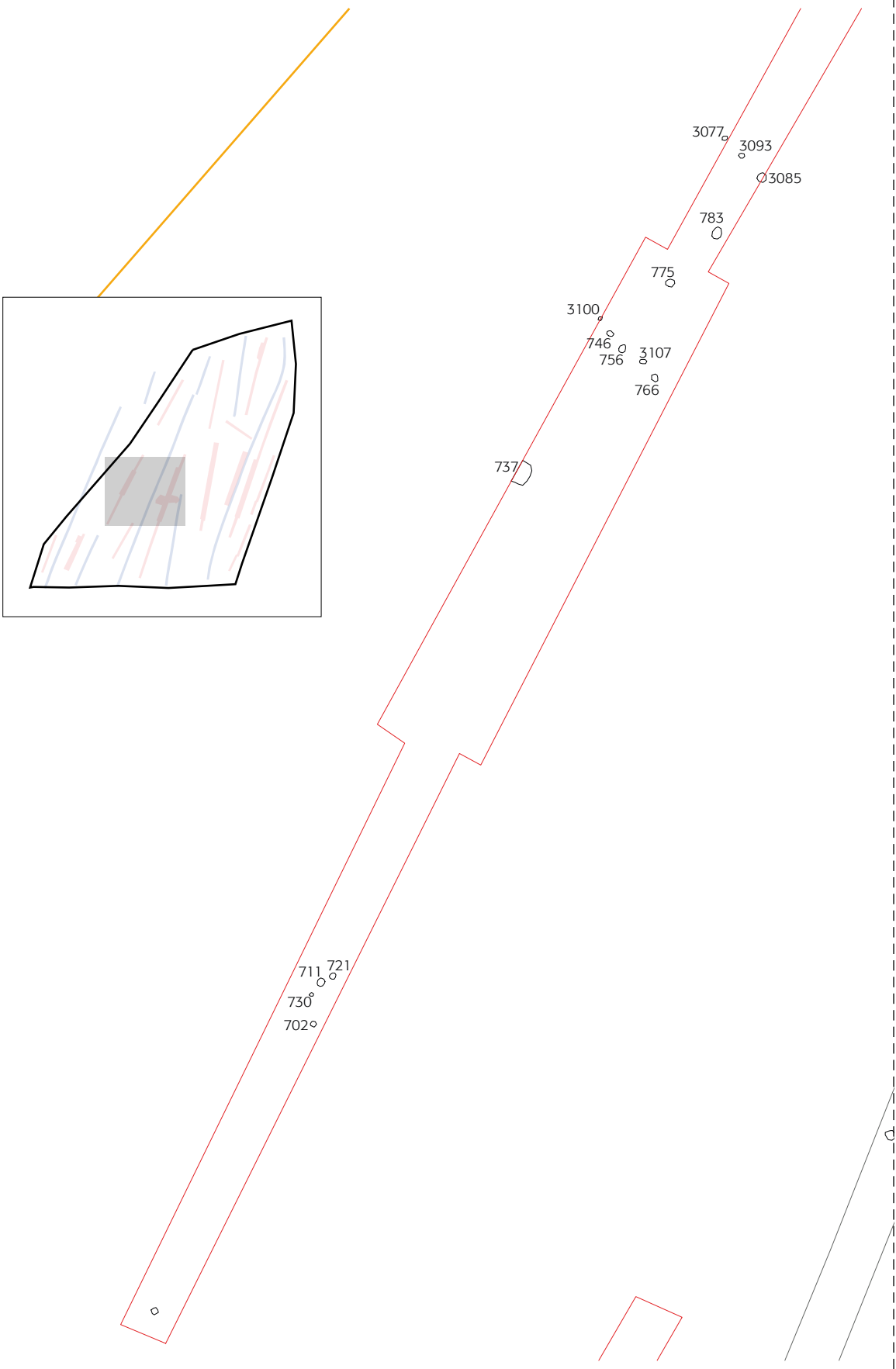

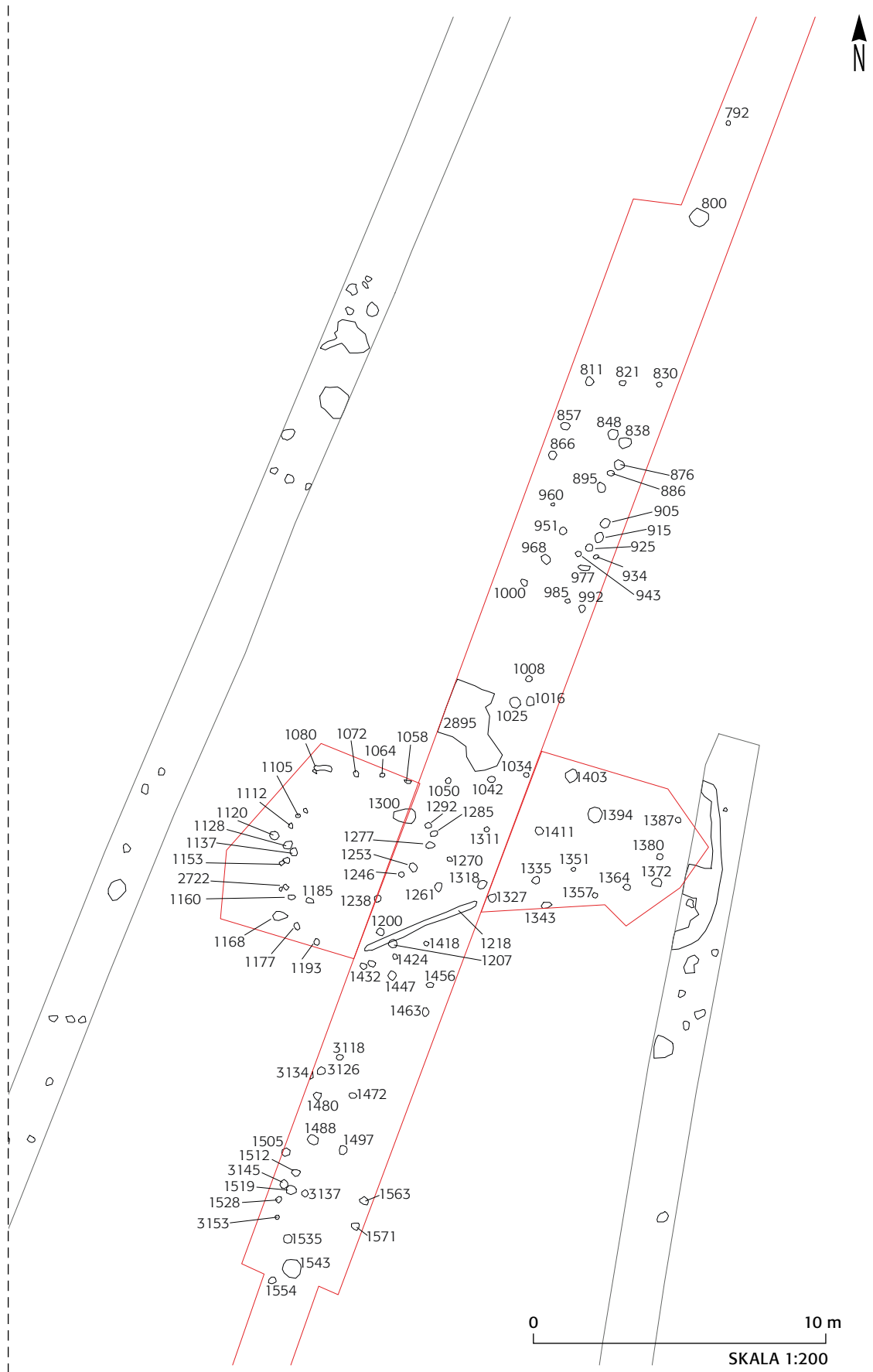
BILAGA 1

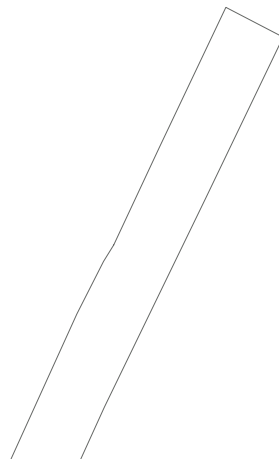
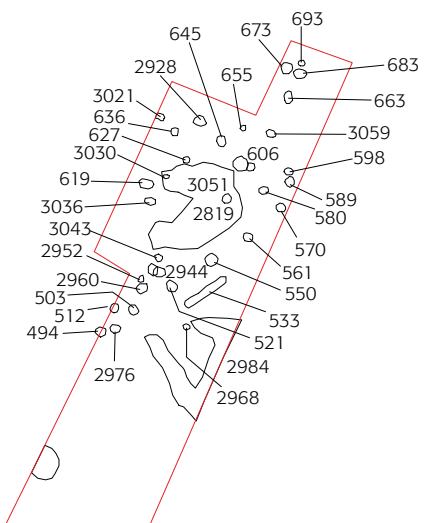
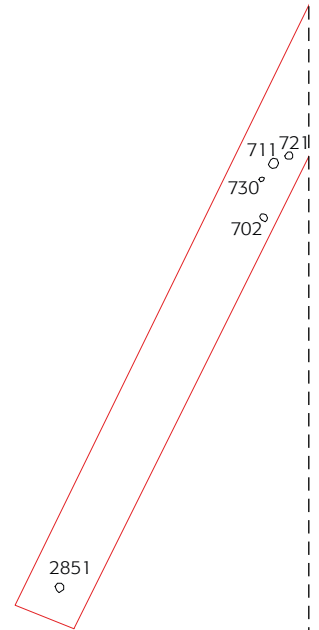
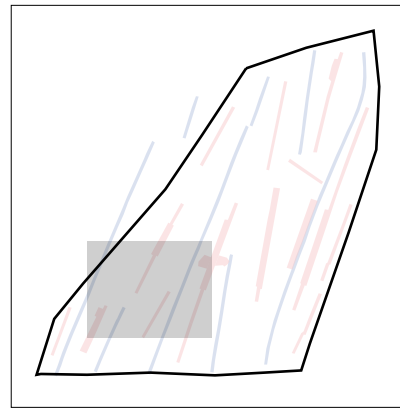
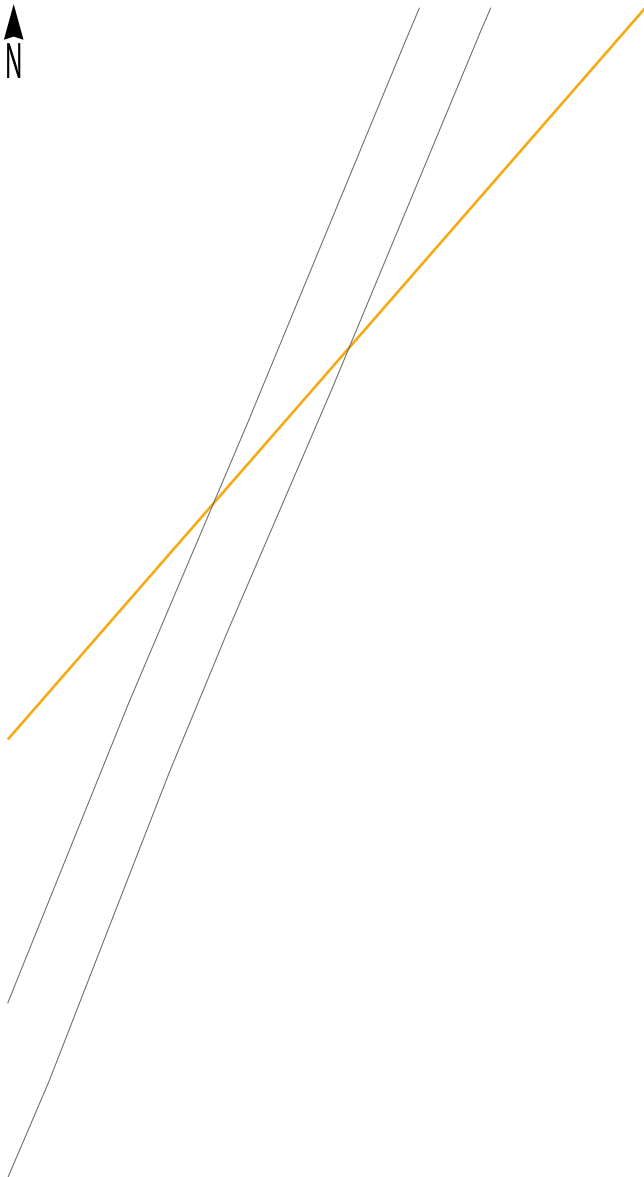

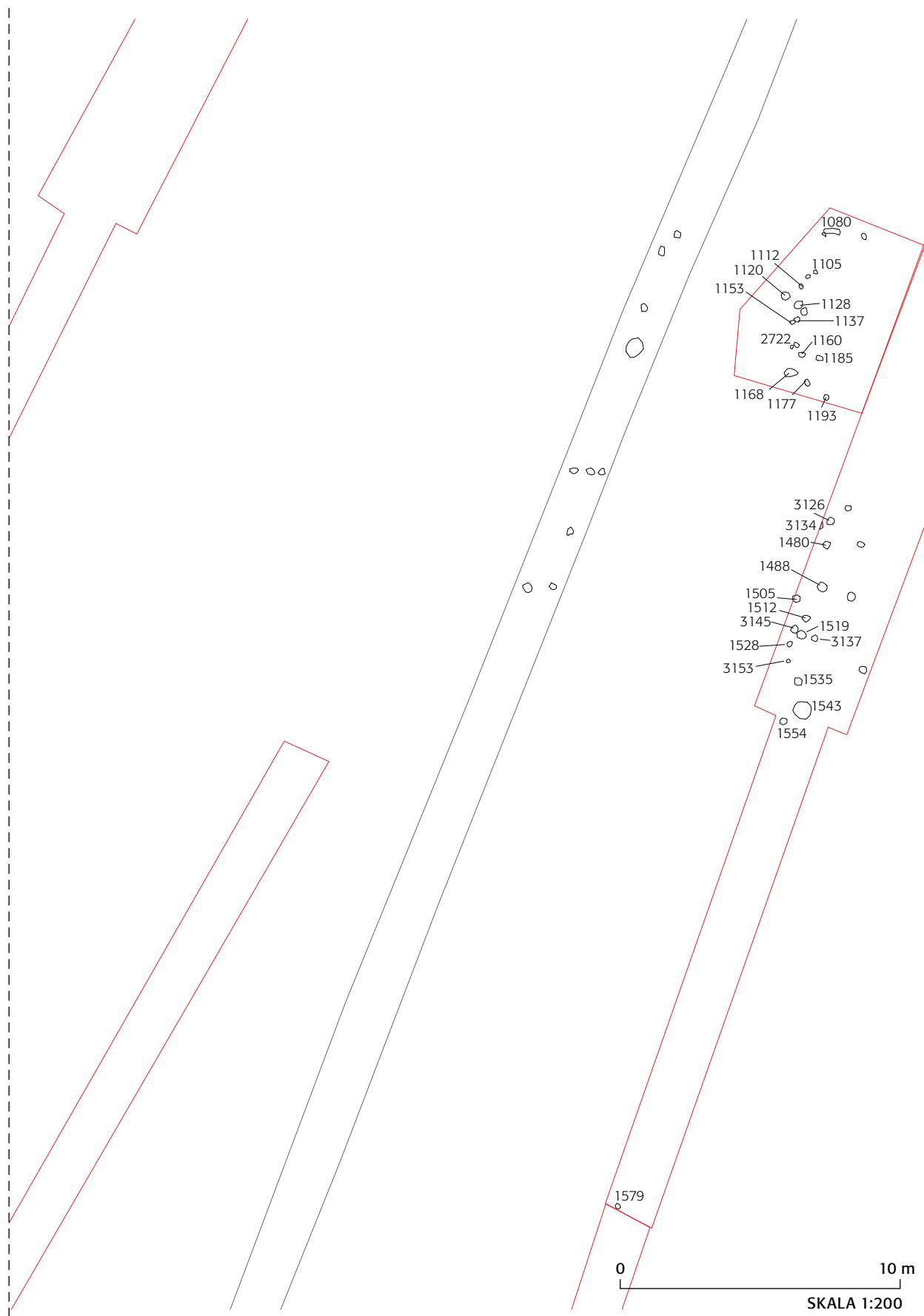

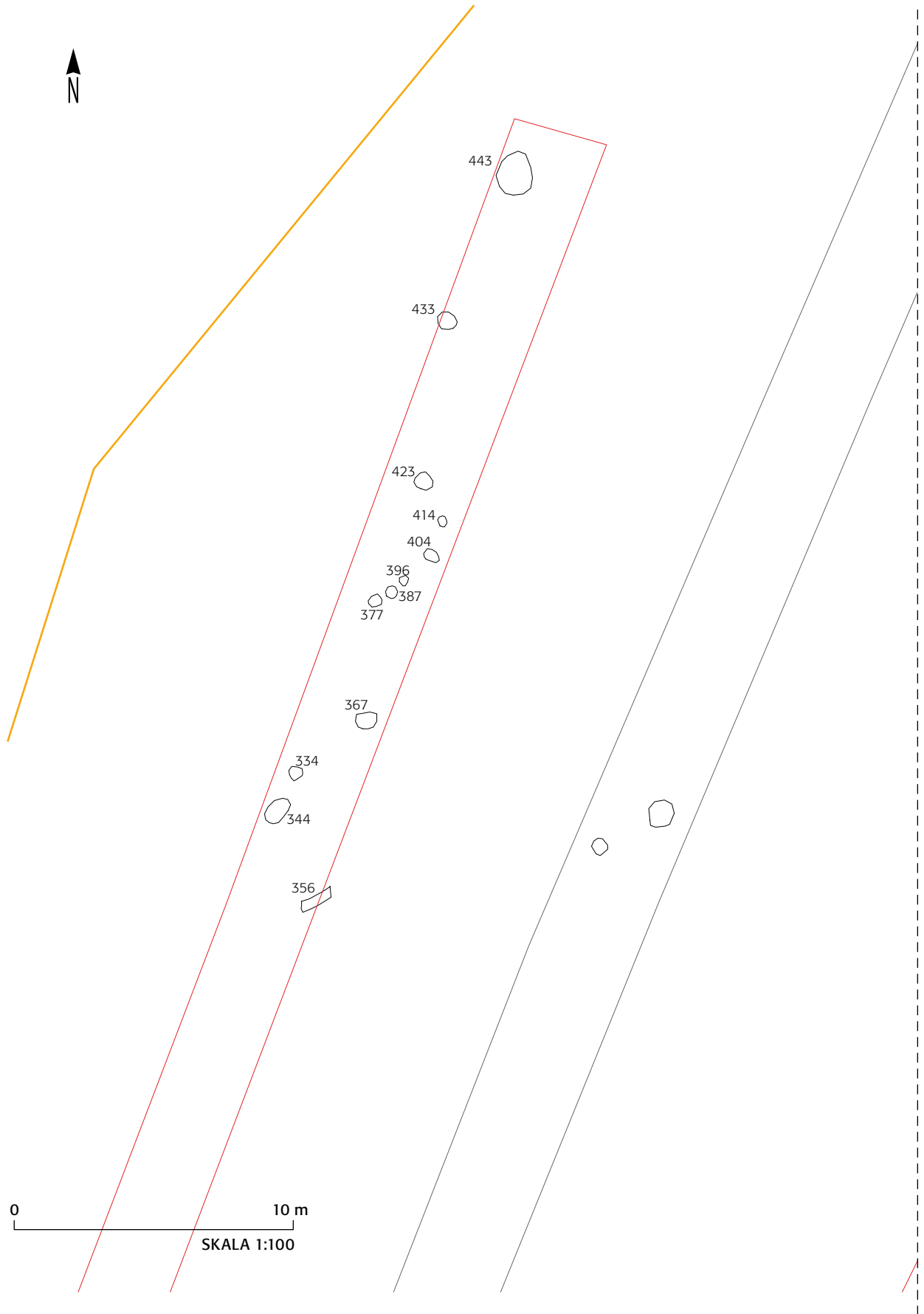
BILAGA 1

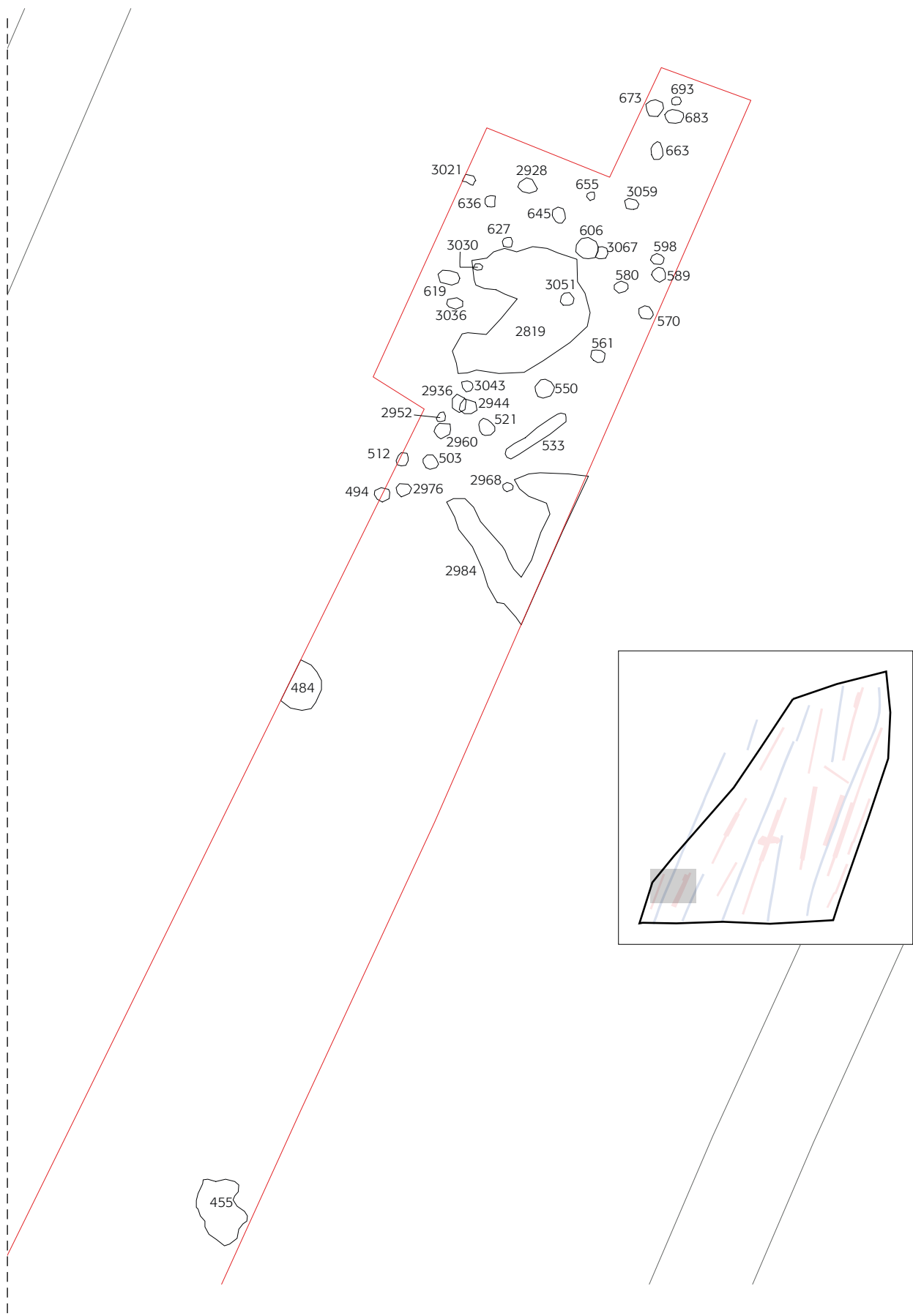

Bilaga 2 Fyndtabell

Accessionsnummer: VM 300 35 (Fynd F10, F21, F22, F24, F25, F27 och F31 utgår som recenta lämningar och är ej tillvaratagna).

Landskap: Halland

Socken: Kvibille

Fornlämning: Kvibille 141 / L1996:7777

Undersökningsår: 2019

Fyndnummer	Material	Sakord	Antal	Bevarandegrad	Vikt gram	Anmärkning
1	Cu-leg	Mynt	1	Defekt	10	1700 till tidigt 1800 tal
2	Cu-leg	Knapp	1	Defekt	2.4	1500-1800 tal
3	Cu-leg	Föremål	1	Fragment	69.5	Koppargryta 3 fot 1300 till 1800 tal
4	Cu-leg	Smälta	1	Fragment	7.3	Kopparsmälta
5	Fe	Knapp	1	Intakt	3.2	1500 till tidigt 1800 tal Cu beläggning
6	Bränt Ben		7	Fragment	1.4	
7	Cu-leg	Föremål	1	Defekt	1.2	Förgylld mässing Treble Orange cuff link. England tidigt 1800 tal
8	Ag	Mynt	1	Intakt	0.9	Dansk Skilling ca 1620 silver
9	Cu-leg	Mynt	1	Intakt	8.4	1/2 skilling Carl XIV Johan Folkets kärlek min belöning 1820
10	Utgår		1	Fragment	0.1	
11	Flinta	Mikrospån	1	Defekt	0.4	
12	Pb	Smälta	1	Fragment	4	Blysmälta
13	Fe	Föremål	1	Defekt	4.6	Ändknopp med kopparbeläggning
14	Pb	Smälta	1	Fragment	19.7	Blysmälta
15	Cu-leg	Smälta	1	Fragment	4.5	Kopparsmälta
16	Ag	Bitsilver	1	Fragment	1	Vikingatid
17	Fe	Föremål	1	Defekt	1.9	Ytbehandlad knapp med facettering
18	Cu-leg	Smälta	1	Fragment	11.9	Kopparsmälta från anläggning
19	Cu-leg	Smälta	1	Fragment	7.3	Kopparsmälta under ploglager
20	Fe	Knapp	1	Defekt	2.3	CU beläggning efterreformatörisk
21	Utgår					
22	Utgår					
23	Br ben		2	Fragment	0.5	
24	Utgår					
25	Utgår					
26	Keramik	Kärl	2	Fragment	5.3	Reduceringsbränd
27	Utgår					
28	Bränd lera	Lerklining	9	Fragment	9.4	
29	Bränt ben		1	Fragment	1.6	
30	Bränt ben		5	Fragment	0.7	
31	Utgår					

Fyndnummer	Material	Sakord	Antal	Bevarandegrad	Vikt gram	Anmärkning
32	Bränd lera	Lerklining	1	Fragment	3.9	
33	Flinta	Spån	1	Defekt	2.2	
34	Br ben		1	Fragment	0,4	

Bilaga 3 Vedartsanalys, Thomas Bartholin

Wentorf, den 27. december 2019.

Kvibille.Nilsson.2019

Mats Nilsson

Kulturmiljö Halland

Bastionsgatan 3

S 302 43 Halmstad

Vedanatomisk analys av 5 träkulsprover från Kvibille 21:1, Kvibille sn, RAÄ 141, Halmstad kommun. Halland.

Dnr.: 2019-223. Projektnummer 11946.

1. PK 2721-2155:

Ca. 3 ml.

5 stk. = stickprov, är analyserat med följande resultat:

5 stk. *Quercus sp.*, ek, från unga stammar.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med ca. 5 årringar, max. 50 år från bark.

2. PK 2749-1300:

Ca. 5 ml.

5 stk. = stickprov, är analyserat med följande resultat:

1 stk. *Quercus sp.*, ek, från unga stammar.

4 stk. *Tilia sp.*, lind, från stammar.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med ca. 5 årringar, max. 50 år från bark.

3. PK 2818-443:

Ca. 5 ml.

5 stk. = stickprov, är analyserat med följande resultat:

5 stk. *Alnus sp.*, al, från gren < 2 cm.

C-14-prov: 1 stk. *Alnus sp.*, al, med ca. 3 årringar under bark.

4. PK 3116-737:

Ca. 2 ml.

5 stk. = stickprov, er analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Quercus sp.*, ek, fra unge stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med ca. 3 årringe, max. 50 år fra bark.

5. PK 3165-(1766), der står 1966 på posen!!!:

Ca. 2 ml.

5 stk. = stickprov, er analyseret med følgende resultat:

5 stk. *Quercus sp.*, ek, fra unge stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med ca. 5 årringe, max. 50 år fra bark.

C-14-proverne postes snarest og faktura bifogas.

Med venlig hilsen

Thomas Bartholin,

Am Haidberg 18

D 21 465 Wentorf bei Hamburg

0049 40 720 1821

Thomas.Bartholin@gmx.de

Bilaga 4 Makrofossilanalys, Jens Heimdahl och Anna Plikk Arkeologerna SHMM

Makroskopisk analys av jordprover från FU Kvibille 21:1, Halmstad

Teknisk rapport

Jens Heimdahl & Anna Plikk Arkeologerna SHMM 2020-01-30

Bakgrund och syfte

Under den arkeologiska förundersökningen av lämningar vid Kvibille RAÄ 141/L1996:7777, fastighet Kvibille 21.1, Kvibille sn, Halmstad kommun, Halland hösten 2020, togs 5 prover för analys av makroskopiskt innehåll med fokus på växtrester. Lämningarna utgjordes av stolphål med mörkfärgade fyllningar som antas vara från yngre järnålder eller medeltid. Målsättningen med analysen var att söka svar på makrofossilt innehåll i anläggningarna och få kunskap om lämningens karaktär, bevarandeförhållanden och potential för framtida analyser. I uppdraget har även ingått att bedöma förutsättningarna för att hitta material med kort egenålder för ¹⁴C-analys.

Metod och källkritik

Provtagning genomfördes av arkeologerna under utgrävningen. Inkomna till laboratoriet floterades proverna enligt metod beskriven av Wasylikowa (1986) och därefter våtsiktades proverna i siktar med minsta maskstorlek om 0,25 mm. Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 7–100 gångers förstoring. I samband med bestämningarna utnyttjades litteratur (främst Jacomet 2006 och Cappers m.fl. 2012) samt referenssamlingar av recenta fröer. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, smältor, ben mm har eftersökts och kvantifierats.

Samtliga prover innehöll gott om förna i form av levande rottrådar, och det är tydligt att den provtagna jorden utgör en del av aktiva biologiska horisonter där material av mindre fraktioner kontinuerligt har omlagrats till nutid. Till följd av detta har endast förkolnat växtmaterial bedömts som tillhörande fornlämningen. Oförkolnat material har uteslutits ur analysen.

Analysresultat

I tabellen nedan har en del av materialet (det som inte är förkolnade fröer och frukter) kvantifierats enligt en grov relativ skala 1–3 prickar, där 1 prick innebär förekomst av enstaka (ca 1–5 st.) fragment i hela provet. 3 prickar innebär att materialet är så vanligt att de kan sägas vara ett av de dominerande materialen i provet och man hittar det var man än tittar. 2 prickar är allt emellan 1 och 3.

För att underlätta för läsaren att följa med i tolkningen av resultaten har de olika växtarterna grovt grupperats i tre ekologisk-kulturella kategorier: 1) ogräs 2) äng och 3) odlat och insamlat. Notera att dessa är grova verktyg och att det finns flera exempel på växter som kan passa in i flera grupper.

FU Kvibille 21:1		IPM	3115	3160	3170	3174	3175
		A	775	905	1983	423	550
		Volym/l	2,4	2,3	2	2,1	2,2
Förkolnade vedartade växter	Träkol	•••••	•••••	•••••	••	•••••	
	Kvist /knopp		•				•
Förkolnade örtartade växter	Rotfragment				•		
	Örtfragment				•	•	••
Animaliska lämningar	Obränt ben		•				
	Bränt ben		•	•			
Övrigt	Förkolnade klumpar				•		
	Glasad mineralsmälta				••		••
	Rottrådar	•			•	•	•
Förkolnade fröer/frukter m m							
Ogräs	Svinmålla-typ	<i>Chenopodium album</i> -type		2	2		2
	Snärjmåra	<i>Galium aparine</i>				1	
	Pilört	<i>Persicaria lapathifolia</i>					1
	Åkerpilört	<i>Persicaria cf maculosa</i>				1	2
	Fingerört (ospec.)	<i>Potentilla</i> sp				1	
	Åkerrättika	<i>Raphanus raphanistrum</i>		1			
	Krusskräppa	<i>Rumex cf crispus</i>		9			8
	Kråkvicker	<i>Vicia cf cracca</i>		1	2		1
Äng	Gråstarr-typ	<i>Carex canescens</i> -type		1			
	Knaggelstarr-typ	<i>Carex flava</i> -type					1
	Fryle	<i>Luzula</i> spp					1
	Gröe (ospec.)	<i>Poa</i> spp				2	
	Gräs (ospec.)	<i>Poaceae</i> spp		1	1		
	Grässtrjärneblomma	<i>Stellaria graminea</i>					2
	Kustruta	<i>Thalictrum cf. minus</i>				2	
Viol	<i>Viola</i> spp					1	
Odlat/ samlat	Havre (ospec.)	<i>Avena</i> sp			1		3
	Sädeskorn (ospec.) fragm	<i>Cerealia</i> indet		3	6		23
	Hasselnötsskal fragm	<i>Corylus avellana</i>				2	
	Skalkorn	<i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>vulgare</i>				2	3
	Hallon	<i>Rubus idaeus</i>		1			
	Råg	<i>Secale cereale</i>				1	
	Rönn/Oxel	cf <i>Sorbus</i> sp					1
Emmer-/Speltvete	<i>Triticum dicoccum/spelta</i>		1				
Opsec.	Kålväxt (ospec.)	<i>Brassica</i> sp					1
	Oidentifierade	<i>Problematica</i>		2	5		4

Diskussion

Då stolphålets inbördes relation är okänd (d.v.s. om vissa stolphål tillhör samma eller olika byggnader, om de tillhör olika faser) diskuteras de här sammantaget. Samtliga stolphålsfyllnade (utom A423) innehöll mycket rikligt med träkol vilket här förklarar dess färg.

Två av stolphålen (A423 och A775) innehöll nästan bara träkol, samt enstaka fragment av förkolnade rottrådar och örtfragment. Utifrån detta material är det inte möjligt att avgöra vad byggnaden som stolphålen tillhört haft för funktion.

I de övriga tre stolphålen A905, 1983 och 550, **påträffades förkolnade fröer** som indikerar köksavfall, främst säd, bär och nötter men även brända benfragment. Ogräsen i dessa prover hänger sannolikt samman med säden som åkerogräs. I proven från A905 och 1983 **påträffades också brända benfragment**, och i det senare även **förkolnade hasselnötsskal. Förkolnade bärkärnor från hallon samt rönn- eller oxelbär som också utgör spår från matlagning påträffades i A905 och A550. Av variationen och mängden material verkar det som att dessa stolphål är delar av en eller flera byggnader som fungerat som kök eller bostadshus.**

De flesta sädeskorn var hårt brända och svåra att identifiera. Sammansättningen av den säd som gick att bestämma är typisk för västkusten under yngre järnålder och medeltid, och består av skalkorn och havre, samt en enstaka rågkärna. Ett fynd av ett skalvete (spelt- eller emmervete) sticker ut i sammanhanget då det är som är ett sädesslag som främst odlades under äldre järnålder. Det förekommer dock att man hittar det även i senare lämningar.

I de två proverna med mest köksavfall påträffades också förglasade mineralsmältor som kan bildas när lerklinade hus brinner, eller utgöra spår av en lerklinad ungskonstruktion som förvärmats till höga temperaturer.

I samma prover som köksavfallet påträffades finns också en mindre mängd växter som kan komma från ängsmiljöer och utgöra spår av foder. Möjligen utgör de spår av att hö förvarats på ett loft i samma byggnad som köket.

Referenser

Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & Jans, J. E. A., 2012: *Digital Seed Atlas of the Netherlands*, (2nd edition). Groningen Institute of Archaeology. Groningen

Jacomet, S., 2006: *Identification of cereal remains from archaeological sites*. 2nd edition. IPAS Basel University. Basel

Wasylikowa, K., 1986: Analysis of fossil fruits and seeds. I Berglund, B. E. (ed.): *Handbook of Holocene Palaeoecology and Palaeohydrology*. John Wiley & Sons Ltd. 571-590

Bilaga 5 Metalldetektering, Jonas Paulsson Kula HB

Metalldetekteringsrapport

Metalldetektering i samband med arkeologisk förundersökning av fornlämning RAÄ Kvibille 141/L1996:7777 Boplats inom fastigheten KVIBILLE 21:1, Halmstad kommun, Hallands län.

Metalldetektor som användes: Modell: XP DEUS 11”

Undersökningen:

Arbetsmetod och utförande:

En systematisk metalldetektering utfördes i flera steg och med olika moment:

Först detekterades undersökningsytan med sökstråk med ett avstånd på cirka 10 meter, löpande parallellt med de arkeologiska sökschakten. Sökstråken förtätades sedan längs en svag förhöjning på undersökningsområdets centrala delar, där det också var som tätast med anläggningar i sökschakten. Inom samma område avsöktes även alla dumphögar. Avslutningsvis detekterades alla framtagna anläggningar och strukturer.

Vid avsökningarna av matjordslagret negligerades generellt utslag från järnföremål medan alla andra kontrollerades. Metallföremål som med säkerhet kunde tillföras tiden före 1850 eller med osäkerhet kunde dateras i fält togs upp och mättes in med GPS. Metallföremål som med säkerhet kunde bestämmas till senare tid (d.v.s. efter 1850) tillvaratogs inte.

Vid detekteringarna av anläggningar/strukturer beaktades alla typer av metallutslag. Metallföremål som låg ytligt togs upp och mättes in med GPS, medan djupare liggande utslag markerades för att senare kontrolleras vid de följande arkeologiska undersökningarna.

Fältarbetet utfördes den 20-21/11 2019.

Detekteringssituationen: (fysiska faktorer som påverkar detekteringsresultatet) –

Undersökningsytan var en åker som vid undersökningstillfället låg i stubb, vilket försvårade detektering. Arbetet utfördes vid meteorologiskt gynnsamma förhållanden.

Jonas Paulsson (Arkeolog och metalldetekteringsspecialist)
Kula AB
mob. 0701733223
e-post: stavershult@gmail.com

Bilaga 6 ¹⁴C-analys, Beta Analytic Inc.

Beta Analytic Inc
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

March 09, 2020

Mr. Mats Nilsson
Kulturmiljo Halland
Bastionsgatan 3
Halmstad, 302 43
Sweden

RE: Radiocarbon Dating Results

Dear Mr. Nilsson,

Enclosed are the radiocarbon dating results for five samples recently sent to us. As usual, the method of analysis is listed on the report with the results and calibration data is provided where applicable. The Conventional Radiocarbon Ages have all been corrected for total fractionation effects and where applicable, calibration was performed using 2013 calibration databases (cited on the graph pages).

The web directory containing the table of results and PDF download also contains pictures, a cvs spreadsheet download option and a quality assurance report containing expected vs. measured values for 3-5 working standards analyzed simultaneously with your samples.

Reported results are accredited to ISO/IEC 17025:2005 Testing Accreditation PJLA #59423 standards and all chemistry was performed here in our laboratory and counted in our own accelerators here. Since Beta is not a teaching laboratory, only graduates trained to strict protocols of the ISO/IEC 17025:2005 Testing Accreditation PJLA #59423 program participated in the analyses.

As always Conventional Radiocarbon Ages and sigmas are rounded to the nearest 10 years per the conventions of the 1977 International Radiocarbon Conference. When counting statistics produce sigmas lower than +/- 30 years, a conservative +/- 30 BP is cited for the result. The reported $\delta^{13}\text{C}$ values were measured separately in an IRMS (isotope ratio mass spectrometer). They are NOT the AMS $\delta^{13}\text{C}$ which would include fractionation effects from natural, chemistry and AMS induced sources.

When interpreting the results, please consider any communications you may have had with us regarding the samples.

The cost of analysis was previously invoiced. As always, if you have any questions or would like to discuss the results, don't hesitate to contact us.

Sincerely,

A digital signature of Chris Patrick, written in a cursive script, is displayed within a light gray rectangular box. Below the signature, the text "Digital signature on file" is printed in a small, black, sans-serif font.

Chris Patrick
Vice President of Laboratory Operations

Beta Analytic Inc
 4985 SW 74 Court
 Miami, Florida 33155
 Tel: 305-667-5167
 Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mats Nilsson

Report Date: March 09, 2020

Kulturmiljo Halland

Material Received: February 21, 2020

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes
		Calendar Calibrated Results: 95.4 % Probability High Probability Density Range Method (HPD)

Beta - 553915

PK2721

1590 +/- 30 BP

IRMS $\delta^{13}C$: -26.2 o/oo

(95.4%)

406 - 542 cal AD

(1544 - 1408 cal BP)

Submitter Material: Charcoal

Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid

Analyzed Material: Charred material

Analysis Service: AMS-Standard delivery

Percent Modern Carbon: 82.04 +/- 0.31 pMC

Fraction Modern Carbon: 0.8204 +/- 0.0031

$\delta^{14}C$: -179.58 +/- 3.06 o/oo

$\Delta^{14}C$: -186.49 +/- 3.06 o/oo (1950:2020)

Measured Radiocarbon Age: (without $\delta^{13}C$ correction): 1610 +/- 30 BP

Calibration: BetaCal3.21: HPD method: INTCAL13

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP), "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the ^{14}C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. $\delta^{13}C$ values are on the material itself (not the AMS $\delta^{13}C$). $\delta^{13}C$ and $\delta^{15}N$ values are relative to VPDB-1. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Beta Analytic
TESTING LABORATORY

Beta Analytic Inc
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mats Nilsson

Report Date: March 09, 2020

Kulturmiljo Halland

Material Received: February 21, 2020

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes	
		Calendar Calibrated Results: 95.4 % Probability High Probability Density Range Method (HPD)	
Beta - 553916	PM3115	1360 +/- 30 BP	IRMS $\delta^{13}C$: -26.0 o/oo

(92.1%) 614 - 694 cal AD (1336 - 1256 cal BP)
(3.3%) 747 - 763 cal AD (1203 - 1187 cal BP)

Submitter Material: Charcoal
Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid
Analyzed Material: Charred material
Analysis Service: AMS-Standard delivery
Percent Modern Carbon: 84.43 +/- 0.32 pMC
Fraction Modern Carbon: 0.8443 +/- 0.0032
D14C: -155.75 +/- 3.15 o/oo
 $\Delta^{14}C$: -162.87 +/- 3.15 o/oo (1950:2020)
Measured Radiocarbon Age: (without d13C correction): 1380 +/- 30 BP
Calibration: BetaCal3.21: HPD method: INTCAL13

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP), "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the ^{14}C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. $\delta^{13}C$ values are on the material itself (not the AMS $\delta^{13}C$). $\delta^{13}C$ and $\delta^{15}N$ values are relative to VPDB-1. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Beta Analytic Inc
 4985 SW 74 Court
 Miami, Florida 33155
 Tel: 305-667-5167
 Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mats Nilsson

Report Date: March 09, 2020

Kulturmiljo Halland

Material Received: February 21, 2020

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes	
		Calendar Calibrated Results: 95.4 % Probability High Probability Density Range Method (HPD)	
Beta - 553917	PM3160	1240 +/- 30 BP	IRMS $\delta^{13}C$: -21.2 o/oo

(61.2%) 684 - 780 cal AD (1266 - 1170 cal BP)
(34.2%) 787 - 876 cal AD (1163 - 1074 cal BP)

Submitter Material: Charred wheat
 Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid
 Analyzed Material: Charred material
 Analysis Service: AMS-Standard delivery
 Percent Modern Carbon: 85.70 +/- 0.32 pMC
 Fraction Modern Carbon: 0.8570 +/- 0.0032
 $D^{14}C$: -143.04 +/- 3.20 o/oo
 $\Delta^{14}C$: -150.27 +/- 3.20 o/oo (1950:2020)
 Measured Radiocarbon Age: (without $d^{13}C$ correction): 1180 +/- 30 BP
 Calibration: BetaCal3.21: HPD method: INTCAL13

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP). "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the ^{14}C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. $d^{13}C$ values are on the material itself (not the AMS $d^{13}C$). $d^{13}C$ and $d^{15}N$ values are relative to VPDB-1. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Beta Analytic
TESTING LABORATORY

Beta Analytic Inc
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mats Nilsson

Report Date: March 09, 2020

Kulturmiljo Halland

Material Received: February 21, 2020

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes	
		Calendar Calibrated Results: 95.4 % Probability High Probability Density Range Method (HPD)	
Beta - 553918	PM3174	1410 +/- 30 BP	IRMS δ13C: -26.9 o/oo

(95.4%) 590 - 666 cal AD (1360 - 1284 cal BP)

Submitter Material: Charcoal
 Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid
 Analyzed Material: Charred material
 Analysis Service: AMS-Standard delivery
 Percent Modern Carbon: 83.90 +/- 0.31 pMC
 Fraction Modern Carbon: 0.8390 +/- 0.0031
 D14C: -160.99 +/- 3.13 o/oo
 Δ14C: -168.06 +/- 3.13 o/oo (1950:2020)
 Measured Radiocarbon Age: (without d13C correction): 1440 +/- 30 BP
 Calibration: BetaCal3.21: HPD method: INTCAL13

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP), "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the 14C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. d13C values are on the material itself (not the AMS d13C). d13C and d15N values are relative to VPDB-1. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Beta Analytic
TESTING LABORATORY

Beta Analytic Inc
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2005-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mats Nilsson

Report Date: March 09, 2020

Kulturmiljo Halland

Material Received: February 21, 2020

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes	
		Calendar Calibrated Results: 95.4 % Probability High Probability Density Range Method (HPD)	
Beta - 553919	PM3175	1120 +/- 30 BP	IRMS δ13C: -26.7 o/oo

(91.8%)	862 - 994 cal AD	(1088 - 956 cal BP)
(1.7%)	778 - 790 cal AD	(1172 - 1160 cal BP)
(1.4%)	826 - 841 cal AD	(1124 - 1109 cal BP)
(0.5%)	809 - 816 cal AD	(1141 - 1134 cal BP)

Submitter Material: Charred Barley
 Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid
 Analyzed Material: Charred material
 Analysis Service: AMS-Standard delivery
 Percent Modern Carbon: 86.99 +/- 0.32 pMC
 Fraction Modern Carbon: 0.8699 +/- 0.0032
 D14C: -130.14 +/- 3.25 o/oo
 Δ14C: -137.48 +/- 3.25 o/oo (1950:2020)
 Measured Radiocarbon Age: (without d13C correction): 1150 +/- 30 BP
 Calibration: BetaCal3.21: HPD method: INTCAL13

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP), "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the 14C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. d13C values are on the material itself (not the AMS d13C). d13C and d15N values are relative to VPDB-1. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

BetaCal 3.21

Calibration of Radiocarbon Age to Calendar Years

(High Probability Density Range Method (HPD): INTCAL13)

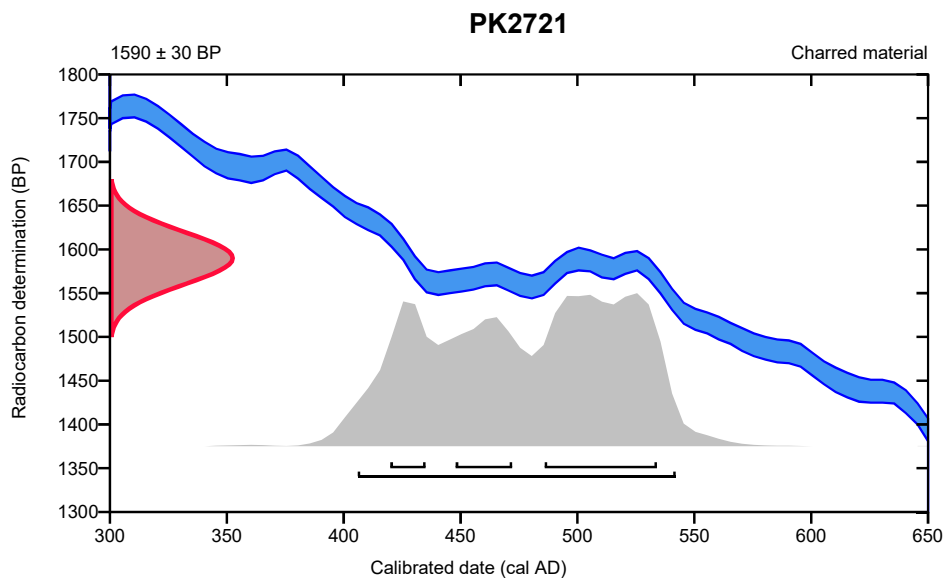
(Variables: $\delta^{13}\text{C} = -26.2$ o/oo)**Laboratory number Beta-553915****Conventional radiocarbon age 1590 ± 30 BP**

95.4% probability

(95.4%) 406 - 542 cal AD (1544 - 1408 cal BP)

68.2% probability

(40%)	486 - 534 cal AD	(1464 - 1416 cal BP)
(16.7%)	448 - 472 cal AD	(1502 - 1478 cal BP)
(11.5%)	420 - 435 cal AD	(1530 - 1515 cal BP)

Database used
INTCAL13

References**References to Probability Method**Bronk Ramsey, C. (2009). Bayesian analysis of radiocarbon dates. *Radiocarbon*, 51(1), 337-360.**References to Database INTCAL13**Reimer, et.al., 2013, *Radiocarbon*55(4).**Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory**

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

BetaCal 3.21

Calibration of Radiocarbon Age to Calendar Years

(High Probability Density Range Method (HPD): INTCAL13)

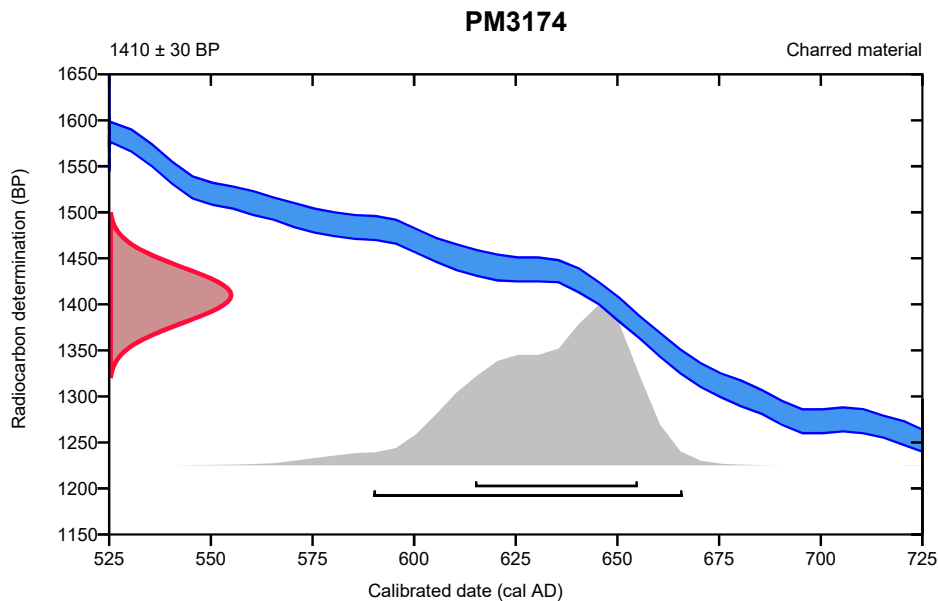
(Variables: $\delta^{13}\text{C} = -26.9$ o/oo)**Laboratory number** **Beta-553918****Conventional radiocarbon age** **1410 \pm 30 BP**

95.4% probability

(95.4%) 590 - 666 cal AD (1360 - 1284 cal BP)

68.2% probability

(68.2%) 615 - 655 cal AD (1335 - 1295 cal BP)

Database used
INTCAL13**References****References to Probability Method**Bronk Ramsey, C. (2009). Bayesian analysis of radiocarbon dates. *Radiocarbon*, 51(1), 337-360.**References to Database INTCAL13**Reimer, et.al., 2013, *Radiocarbon*55(4).**Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory**

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

BetaCal 3.21

Calibration of Radiocarbon Age to Calendar Years

(High Probability Density Range Method (HPD): INTCAL13)

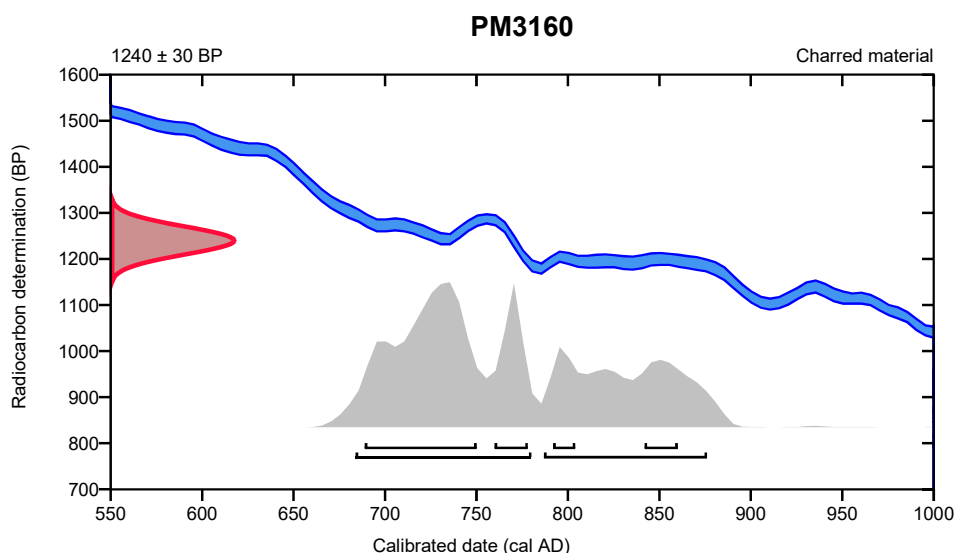
(Variables: $\delta^{13}\text{C} = -21.2$ o/oo)**Laboratory number** **Beta-553917****Conventional radiocarbon age** **1240 \pm 30 BP**

95.4% probability

(61.2%)	684 - 780 cal AD	(1266 - 1170 cal BP)
(34.2%)	787 - 876 cal AD	(1163 - 1074 cal BP)

68.2% probability

(43%)	689 - 750 cal AD	(1261 - 1200 cal BP)
(11.8%)	760 - 778 cal AD	(1190 - 1172 cal BP)
(7.6%)	842 - 860 cal AD	(1108 - 1090 cal BP)
(5.9%)	792 - 804 cal AD	(1158 - 1146 cal BP)

Database used
INTCAL13**References****References to Probability Method**Bronk Ramsey, C. (2009). Bayesian analysis of radiocarbon dates. *Radiocarbon*, 51(1), 337-360.**References to Database INTCAL13**Reimer, et.al., 2013, *Radiocarbon*55(4).**Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory**

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

BetaCal 3.21

Calibration of Radiocarbon Age to Calendar Years

(High Probability Density Range Method (HPD): INTCAL13)

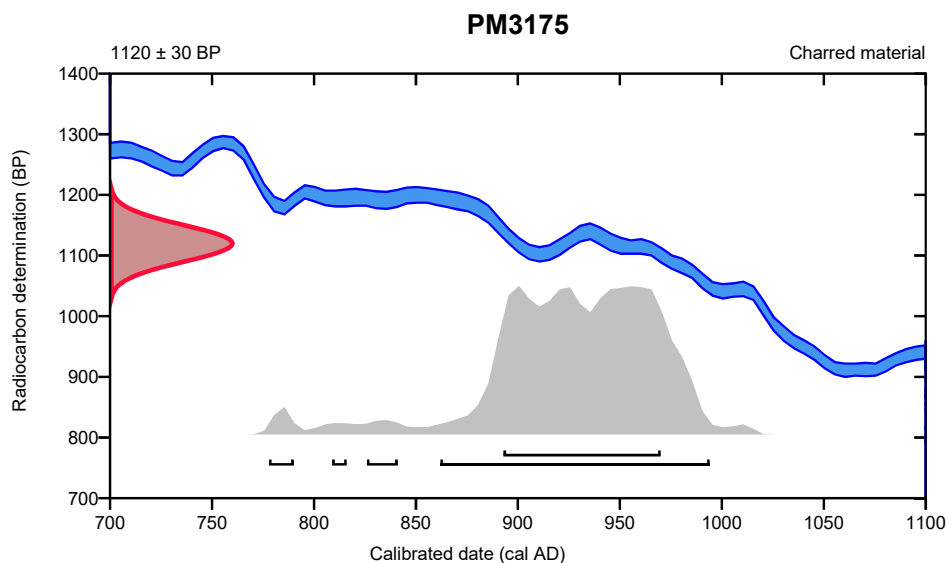
(Variables: $\delta^{13}\text{C} = -26.7$ o/oo)**Laboratory number Beta-553919****Conventional radiocarbon age 1120 ± 30 BP**

95.4% probability

(91.8%)	862 - 994 cal AD	(1088 - 956 cal BP)
(1.7%)	778 - 790 cal AD	(1172 - 1160 cal BP)
(1.4%)	826 - 841 cal AD	(1124 - 1109 cal BP)
(0.5%)	809 - 816 cal AD	(1141 - 1134 cal BP)

68.2% probability

(68.2%)	893 - 970 cal AD	(1057 - 980 cal BP)
---------	------------------	---------------------

Database used
INTCAL13

References**References to Probability Method**Bronk Ramsey, C. (2009). Bayesian analysis of radiocarbon dates. *Radiocarbon*, 51(1), 337-360.**References to Database INTCAL13**Reimer, et.al., 2013, *Radiocarbon*55(4).**Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory**4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

Bilaga 7 Schaktbeskrivning

Matjordslagret schaktades av med en 1,8 meter bred planeringsskopa

Schakt 200, 216, 226, 238, 250, 272 och 304 schaktades helt eller delvis med dubbel bredd.

IntrasisId	Subclass	Längd m	Djup m	Jordkaraktär botten
200	Schakt	114	0,4	Brun sand
216	Schakt	61	0,4	Område med störning och silt
226	Schakt	67,6	0,4	Brun sand
238	Schakt	53,3	0,4	Brun sand
250	Schakt	54,8	0,5	Brun sand
264	Schakt	47,7	0,4	Brun sand
268	Schakt	35,3	0,4	Brun sand
272	Schakt	27,3	0,4	Brun sand
282	Schakt	27	0,4	I norr brun sand i söder lusbrun silt
287	Schakt	34,8	0,4	Brun sand
296	Schakt	22,2	0,4	Ljusbrun silt
300	Schakt	28	0,4	Ljusbrun silt
304	Schakt	38,6	0,4	Område med störning och silt
308	Schakt	43,7	0,4	Brun sand
318	Schakt	21,3	0,4	Brun sand
322	Schakt	6,7	0,4	Brun sand
327	Schakt	6,2	0,4	Brun sand

Bilaga 8 Ritningsförteckning

HMAK 4519

Halland

Halmstad kommun

Kvibille sn

Kvibille 21:1

Kvibille 141/L1996:7777

Arkeologisk förundersökning 2019

Ritningsnummer	Beskrivning	Ritningstyp	Skala
HMAK 4519:1	Kvibille 141/L1996:7777	Sektionsritning	1:20
HMAK 4519:2	Kvibille 141/L1996:7777	Sektionsritning	1:20
HMAK 4519:3	Kvibille 141/L1996:7777	Sektionsritning	1:20
HMAK 4519:4	Kvibille 141/L1996:7777	Sektionsritning	1:20

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

- 2020:01 Lögnäs Skummeslöv RAÄ 39 och 41, Ark. slutundersökning.
- 2020:02 Nio fornlämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.
- 2020:03 Ett hål i Hamngatan, Halmstad, Ark. schaktningsövervakning
- 2020:04 Boplotsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershög Kvibille RAÄ 35:1
- 2020:05 Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad
- 2020:06 Dagsås kyrka, textilförvaring och åtgärder i sakristian
- 2020:07 Dagsås kyrka, nytt pentryskåp
- 2020:08 Rosenfredsskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning
- 2020:09 Landa kyrka, nytt styrsystem
- 2020:10 Landa kyrka, belysning
- 2020:11 Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering
- 2020:12 Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.
- 2020:13 Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport
- 2020:14 Vattenledning Åled-Oskarström, Enslövs socken. Ark. utredning, steg 1.
- 2020:15 Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning
- 2020:16 Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat brädtak, antikvarisk förundersökning
- 2020:17 Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.
- 2020:18 Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Halmstad. Ark. förundersökning och undersökning.
- 2020:19 St Laurentii kyrka. Utvändig renovering
- 2020:20 Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.
- 2020:21 GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.
- 2020:22 VA-ledning Efra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.
- 2020:23 Knobesholms tunnbinderi.
- 2020:24 Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.
- 2020:25 Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering
- 2020:26 Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster
- 2020:27 Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.
- 2020:28 Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.
- 2020:29 Boplots- och härdområden. Trönningenäs, Lindbergs socken. Ark. förundersökning.
- 2020:30 Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenberg pastorat
- 2020:31 Inventering inför planerad deponi. Varbergs kn, Veddige sn. Ark. inventering
- 2020:32 Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning
- 2020:33 Planområde Himle och Fun City, Spannarps socken, Ark. utredning
- 2020:34 Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.
- 2020:35 Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning
- 2020:36 Efterunders. och återställning av plundringrop intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.
- 2020:37 Skottorps slott. Restaurering
- 2020:38 Kristineheds manbyggnad. Kulturhistorisk utredning
- 2020:39 Laholm RAÄ 142, Laholms stad, Lagaholm 4:1, RAÄ 19:1, RAÄ 142:1, Ark. schaktningsövervakning
- 2020:40 Krutkällargången, Halmstad kommun och stad, Bastionen Norre Katt, RAÄ 33:1, Ark. schaktningsövervakning
- 2020:41 Kv Jungfrun, Oxen och Hästtorget, Laholm. Förslag till planbestämmelser.
- 2020:42 Spannarps Östra, Spannarps socken, Ark. utredning
- 2020:43 Fem provborrhål inom Österskans. Halmstad kommun, Österskans 1 och Halmstad 6:31. Ark. kontroll.
- 2020:44 Arkeologisk utredning inom Tofta 2:2. Varbergs kommun.
- 2020:45 Apelviksgården, omläggning av stråtak. Antikvarisk medv.
- 2020:46 Professorn 7, Hotell Gästis i Varberg, Antikvarisk förundersökning
- 2020:47 Folkvandringstid, Vendeltid & Vikingatid, Kvibille 21:1, Ark. förundersökning

KULTURMILJÖ
HALLAND

POSTADRESS: TOLLSGATAN 7 | 302 32 HALMSTAD | TEL: 035-19 26 00

E-POST: KANSLI@KULTURMILJOHALLAND.SE | HEMSIDA: WWW.KULTURMILJOHALLAND.SE